

NOKUTs tilsynsrapporter

Nord universitet

Revidering av ph.d. i studier av profesjonspraksis

Februar 2020

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling av studietilbud og institusjoner innen høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Dette gjør vi blant annet gjennom å føre tilsyn med eksisterende studietilbud og institusjoner. Et tilsyn kan innebære at NOKUT igangsetter en revidering.

Revidering skjer i henhold til de nasjonale akkrediteringskravene og gjennomføres med en sakkyndig komité. Dersom et studietilbud, et fagområde eller en institusjon ikke tilfredsstillende de nasjonale kvalitetskravene etter en fullført revidering, trekker NOKUT tilbake akkrediteringen.

Tilbyder:	Nord universitet
Utdanningstilbudets navn:	ph.d. i studier av profesjonspraksis
Nivå/fagskolepoeng:	ph.d. 180 ECTS
Undervisningsform:	Heltid
Sakkyndige:	Inga Bostad Kirsten Frederiksen Hans Rystedt Stephen Sirris
Dato for vedtak:	13.02.2020
NOKUTs saksnummer	18/06518

Forord

Denne tilsynsrapporten er et resultat av NOKUTs revidering av ph.d. i studier av profesjonspraksis ved Nord universitet.

Revidering skal alltid innebære vurdering av dokumenterte resultater, hvor det skal fremgå hvordan studietilbudet oppfyller gjeldende krav i lov og forskrifter. Tilsynsrapporten består av en administrativ vurdering av grunnleggende forutsetninger for akkreditering og de sakkyndiges faglige vurdering.

Tilsynsrapporten konkluderer med at ph.d. i studier av profesjonspraksis ikke oppfyller alle kravene som er satt til akkreditering av ph.d. i studietilsynsforskriften og studiekvalitetsforskriften

Tilsynsrapporten ble sendt Nord universitet for kommentarer. Universitetet meddelte etter å ha lest denne at universitetet arbeidet med å revidere programmet og gjøre nødvendige tiltak for å imøtekomme forskriftskravene til akkreditering. Universitetet vil også drifte ph.d.-programmet i samsvar med gjeldende akkreditering og gjeldende forskrifter.

NOKUTs styre behandlet tilsynsrapporten i møte 13. februar 2020, og Nord universitet ble gitt en frist frem til 13. februar 2022 til å utbedre påpekte mangler.

Innhold

1	Sammendrag	1
1	Bakgrunn	3
1.1	Institusjonen og studietilbudet.....	3
1.2	Bakgrunn for revideringen.....	4
1.3	Sakkyndig komité	5
1.4	Revideringsprosessen	5
2	Faglig vurdering	7
2.1	Krav til høy kvalitet i doktorgradsstudier.....	7
2.2	Krav til studietilbud	15
2.3	Krav til fagmiljø	29
2.4	Grunnleggende forutsetninger	42
3	Samlet konklusjon	44
4	Institusjonens uttalelse	46
5	Vedtak	48
6	Dokumentasjon	48
7	Presentasjon av den sakkyndige komiteen	48

1 Sammendrag

Den sakkyndige komiteen som har vurdert *ph.d. i studier av profesjonspraksis* ved Nord universitet, konkluderer med at kravet til vitenskapelig helhet og sammenheng ikke er oppfylt. Universitetet må identifisere området for doktorgraden og avklare hvilke deler av den totale forskningsvirksomheten som skal defineres inn under programmet. Dette betyr også at studietilbudets innhold og læringsutbyttebeskrivelsen må justeres i tråd med dette. For å kunne vurdere om studietilbudet har relevant kobling til forskning, kreves det at området for doktorgraden er definert og avgrenset. Når dette er gjort, vil det også være mulig å bedømme om universitetet har førstestillingskompetanse i de sentrale delene av fagområdet. Komiteen har også konkludert med at det ikke er dokumentert tilfredsstillende forskningsresultater på høyt internasjonalt nivå, men ser at det gjennomføres flere tiltak som kan bidra til å styrke det vitenskapelige arbeidet på sikt.

Frem til 2015 hadde Senter for praktisk kunnskap (SPK), som var knyttet til daværende Profesjonshøgskolen ved Universitetet i Nordland, ansvaret for *ph.d. i studier av profesjonspraksis*. Kjerneområdet for doktorgraden var praktisk kunnskap. Etter at Universitetet i Nordland ble slått sammen med Høgskolen i Nord-Trøndelag og Høgskolen i Nesna, ble studietilbudet i 2016 en tverrfakultær doktorgrad der Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag (FLU) og Fakultet for sykepleie og helse (FSH) deler ansvaret. Det ble åpnet for en større bredde i doktorgradsprogrammet slik at den kunne omfatte de profesjonsutdanningene som ble tilbudt ved de to fakultetene, men det ble ikke definert noen tydelig faglig avgrensning av programmet. Opplæringsdelen ble redusert fra 45 til 30 ECTS, og praktisk kunnskap fikk mindre plass.

Nord universitet har nå rundt 60 aktive doktorgradskandidater innen *ph.d. i studier av profesjonspraksis*, og per 1. januar 2019 var det totalt 27 som hadde disputert. De som disputerer, synes å ha en kompetanse som er relevant for universitetets egne profesjonsutdanninger og for yrkesfeltet. Avhandlingene retter seg på flere måter mot profesjonspraksis. Det er en overvekt av avhandlinger med et filosofisk og fenomenologisk perspektiv. Et mindretall av avhandlingene bygger på kvantitative metoder for datainnsamling.

Manglende definisjon og avgrensning av området for doktorgraden gjør det utfordrende å vurdere hvorvidt alle kravene til studietilbudet og fagmiljøet er oppfylt. Universitetet definerer fagmiljøet som de vitenskapelig ansatte som per i dag veileder og underviser doktorgradskandidatene, men flere av disse synes i liten grad å regne seg som del av fagmiljøet knyttet til doktorgraden. Deres tilknytning går via doktorgradskandidatene de veileder. Doktorgradskandidatene og deres veiledere er knyttet til 15 ulike forskningsgrupper. Forskningsgruppene arbeider innen områder som synes å være relevante for *ph.d. i studier av profesjonspraksis*, men med unntak av gruppen *Den praktiske kunnskaps teori* er det ikke klart hvordan disse gruppene er knyttet opp mot doktorgraden. I de fleste forskningsgruppene er det også førstestillingskompetente som ikke er en del av fagmiljøet knyttet til doktorgraden.

Fagmiljøet består av 46 vitenskapelig ansatte som til sammen bidrar med 26,3 årsverk tilknyttet studietilbudet. Med 276 publikasjoner på nivå 1 og 46 på nivå 2 i perioden fra 2013 til 2018 er den forskningen disse kan dokumentere ikke tilstrekkelig til at fagmiljøet tilknyttet doktorgraden kan sies å drive forskning på et høyt internasjonalt nivå. Komiteen ser imidlertid en positiv utvikling i omfanget

av forskningsvirksomheten, og enkelte av dem som defineres som del av fagmiljøet, kan vise til betydelig internasjonal publisering.

Komiteen anser det som hensiktsmessig å ha en større bredde og tilnærming til fagområdet profesjonspraksis enn det som var tilfellet før 2016, men fagområdet må avgrenses og defineres. Praktisk kunnskap var kjerneområdet i doktorgradsprogrammet da det ble akkreditert, men det er ikke definert hva som nå er området for doktorgraden, og hvordan forholdet er mellom praktisk kunnskap og profesjonspraksis. Det er ikke tydelig om praktisk kunnskap fortsatt skal være et fag som binder doktorgraden sammen, eller om det er ett av flere elementer som kan inngå i profesjonspraksis. Det doktorgradsutvalget som nå har ansvar for å videreutvikle programmet, arbeider både med å definere innholdet og med å sikre tettere forankring i de to fakultetenes forskningsstrategier.

Doktorgradsutvalget, som er et rådgivende organ, synes ikke alltid å ha stått i spissen for faglig videreutvikling av doktorgraden, og de endringene i opplæringsdelen som ble gjort i 2016 var ikke i tråd med det daværende doktorgradsutvalgets anbefalinger. Komiteen stiller spørsmål ved om doktorgradsutvalget skal være et rådgivende utvalg, eller om det bør få delegert myndighet i større grad enn tilfellet er per i dag. Komiteen anbefaler Nord universitet å ta stilling til dette med sikte på å styrke den faglige ledelsen av studietilbudet.

1 Bakgrunn

1.1 Institusjonen og studietilbudet

Nord universitet ble etablert i 2016 som et resultat av sammenslåingen mellom Universitetet i Nordland, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Høgskolen i Nesna.

Universitetet ledes av styret, som ansetter rektor som daglig leder for den faglige og administrative virksomheten. Rektors lederteam består av prorektor for utdanning, prorektor for forskning og utvikling, direktør for økonomi og HR og direktør for digitalisering og infrastruktur. Sammen med rektors stab og dekanene ved de fem fakultetene utgjør disse rektors strategiske ledergruppe.

Den faglige virksomheten er fra 1. januar 2017 inndelt i fem fakulteter:

- Fakultet for biovitenskap og akvakultur
- Fakultet for samfunnsvitenskap
- Handelshøgskolen
- Fakultet for sykepleie og helsevitenskap
- Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag

Universitetet hadde i 2018 registrert 11 435 studenter og 1316, 29 ansattårsverk. Totalt ble det uteksaminert 2003 kandidater på bachelor- og mastergradsnivå, og 29 doktorgradskandidater disputerte.

Høsten 2018 ble det utlyst 44 studietilbud på bachelorgradsnivå og 31 på mastergradsnivå. Nord universitet tilbyr fire doktorgradsprogrammer:

- ph.d. i akvatisk biovitenskap
- ph.d. i sosiologi
- ph.d. i bedriftsøkonomi
- ph.d. i studier av profesjonspraksis

Universitet har ni campuser: Bodø, Levanger, Helgeland (Mo i Rana), Nesna, Namsos, Steinkjer, Stjørdal, Sandnessjøen og Vesterålen. Universitetets styre vedtok i juni 2019 å legge ned virksomheten ved campus Sandnessjøen, campus Nesna, og studiested Verdal.

Nord universitets visjon er *globale utfordringer – regionale løsninger*. Universitetets fire doktorgradsprogrammer skal støtte opp under de tre tematiske profilområdene *blå og grønn vekst, innovasjon og entreprenørskap* og *helse, velferd og oppvekst*. De tre profilområdene har fellesnevneren *bærekraft* og synliggjør hver for seg områder hvor universitetet har definert sin faglige styrke mot offentlig sektor og privat næringsliv.

Studietilbudet *ph.d. i studier av profesjonspraksis* ble akkreditert av NOKUT i 2009. Daværende Høgskolen i Bodø hadde fra før tre doktorgrader og kunne søke om akkreditering som universitet etter at de fikk sin fjerde doktorgrad akkreditert. Institusjonen fikk universitetsstatus i november 2010, og statusen var gjeldende fra 2011.

Frem til 1. januar 2017 var ansvaret for studietilbudet delegert til Profesjonshøgskolen, som før fusjonen omfattet både helse- og lærerutdanningene ved Universitetet i Nordland. Fra 1. januar 2017 ble ansvaret for doktorgradsprogrammet delt mellom Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag (FLU) og Fakultet for sykepleie og helsevitenskap (FSH).

Forvaltningen av doktorgraden er delegert til et tverrfakultært doktorgradsutvalg og studieprogramansvarlig for *ph.d. i studier av profesjonspraksis*. Utvalget er et rådgivende organ for dekanene ved de to fakultetene. Ved uenighet mellom dekanene har prorektor for forskning beslutningsmyndighet. Det administrative ansvaret for programmet er lagt til FLU, og dekanen utpeker studieprogramansvarlig.

Dekanene vedtok i 2016 en revidert studieplan for *ph.d. i studier av profesjonspraksis*. Opplæringsdelen ble da redusert fra 45 ECTS til 30 ECTS. For å gi plass til flere profesjonsspesifikke emner i opplæringsdelen, skulle emnet Praktisk kunnskap (10 ECTS) ikke lenger være et obligatorisk emne. Studieplanen ble på ny revidert i 2018, og da ble emnet Praktisk kunnskap gjort til et obligatorisk emne på 5 ECTS.

Per 1. januar 2019 hadde Nord universitetet 58 aktive doktorgradskandidater, hvorav 35 var stipendiater, ved *ph.d. i studier av profesjonspraksis*. På dette tidspunktet var det totalt 27 kandidater som hadde disputert, og av disse var det 8 stipendiater. Det fremgår av dokumentasjonen at 12 av de 35 stipendiatene er knyttet til FSH. Når det gjelder doktorgradskandidater som ikke er stipendiater, er andelen knyttet til FSH enda lavere, nærmere bestemt 5 kandidater. Det betyr at mer enn to tredeler (41 av 58) av de aktive doktorgradskandidatene er knyttet til FLU. Et fåtall av stipendiatene som er knyttet til FLU arbeider med avhandlinger som ikke retter seg mot profesjoner innen pedagogikk.

1.2 Bakgrunn for revideringen

Doktorgradsprogrammet *ph.d. i studier av profesjonspraksis* ble akkreditert av NOKUT i 2009 og har etter det vært gjennom noen justeringer. NOKUT har gått gjennom tilgjengelig informasjon om programmet på universitetets nettsider, i DBH og i Cristin samt innhentet informasjon fra Nord universitet. Det har også vært avholdt møte med universitetet for å få ytterligere opplysninger om doktorgradsprogrammet.

Gjennomgangen av dokumentasjonen ga indikasjoner på at *ph.d. i studier av profesjonspraksis* ikke oppfyller kravene til akkreditering av studietilbud i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften per 31. desember 2018. For at samfunnet skal ha tillit til kvaliteten på studietilbudet, igangsatte NOKUT en revidering av akkrediteringen for doktorgradsprogrammet.

1.3 Sakkyndig komité

Studietilsynsforskriften § 5-6 (2) fastsetter kravene til sakkyndige ved revidering av akkrediterte studietilbud:

Ved akkreditering av studietilbud på doktorgradsnivå og revidering av akkrediterte studietilbud på alle nivå skal den sakkyndige komiteen samlet ha kompetanse i og erfaring fra gjennomføring av relevante studietilbud. I tillegg skal komiteen ha slik kompetanse:

- a) Minst én skal ha formell kompetanse på et høyere nivå enn det aktuelle studietilbudet. For doktorgradsnivå skal minst én ha professorkompetanse.
- b) Minst én skal ha relevant internasjonal kompetanse ved vurdering av studietilbud på mastergradsnivå og doktorgradsnivå.
- c) Én skal være student. For doktorgradsnivå skal én være stipendiat eller doktorgradskandidat.

NOKUT har oppnevnt følgende sakkyndige komité:

- professor Inga Bostad, Universitetet i Oslo (leder)
- lektor Kirsten Frederiksen, Aarhus Universitet
- professor Hans Rystedt, Göteborgs universitet
- stipendiat Stephen Sirris, VID vitenskapelige høyskole

Komiteens mandat var å vurdere om kravene i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften er tilfredsstillende oppfylt. Vurderingene er gjort på grunnlag av institusjonens egenrapport, supplerende dokumentasjon og institusjonsbesøk.

Komiteen sendte i to omganger utkast til rapport til institusjonen for eventuell påpekning av feil og misforståelser. I første omgang ble det klart at i tillegg til de stipendiatene komiteen hadde fått CV-er for, var det også tatt opp 23 doktorgradskandidater som ikke var definert som stipendiater. Etter at komiteen hadde mottatt CV-er også for disse, samt for noen stipendiater som det tidligere ikke var fremlagt CV-er for, ble rapporten justert på grunnlag av disse og andre forhold. Nord universitet hadde påpekt som feil eller misforståelser. I egenrapporten bruker universitetet begrepet *doktorgradskandidater* som en felles betegnelse på stipendiater og doktorgradskandidater, og vi har også valgt å bruke dette i den foreliggende rapporten med mindre noe annet er presisert.

1.4 Revideringsprosessen

Revidering er en faglig vurdering utført av en sakkyndig komité. Målet med revideringen er å komme frem til en tydelig konklusjon på om utdanningskvaliteten er tilfredsstillende. Ved revidering vurderes studietilbud opp mot de forskriftskravene som gjelder for akkreditering av studietilbud. I tillegg vurderes gjennomføringsevne og dokumenterte resultater ved studietilbudet.

Studiekvalitetsforskriften gir NOKUT fullmakt til å revidere akkrediterte studietilbud. Den faglige vurderingen gjøres av en sakkyndig komité. Komiteen gjør sin vurdering basert på institusjonens egenrapport, institusjonsbesøk og eventuell supplerende dokumentasjon fra institusjonen. De faglige

kravene som skal vurderes fremkommer i studietilsynsforskriften §§ 2-1–2-3 og studiekvalitetsforskriften § 3-3. NOKUT vurderer administrativt om institusjonen oppfyller de grunnleggende forutsetningene for akkreditering, som angitt i studietilsynsforskriften § 2-1. Revideringen er gjennomført på grunnlag av det regelverket som trådte i kraft 31. desember 2018 for eksisterende studietilbud.

Alle kravene må være oppfylt på en tilfredsstillende måte for at studietilbudet skal opprettholde sin akkreditering. De sakkyndige vurderingene inngår, sammen med den administrative vurderingen av de grunnleggende forutsetningene, i denne tilsynsrapporten som behandles av NOKUTs styre.

2 Faglig vurdering

I denne rapportens kapittel 3.1 *Krav til høy kvalitet i doktorgradsstudier* blir kravene i studiekvalitetsforskriften § 3-3 (1) og 3-3 (2) vurdert. Kapittel 3.2 *Krav til studietilbudet* tar for seg kravene i studietilsynsforskriften § 2-2. I kapittel 3.3 *Krav til fagmiljø* blir kravene i studietilsynsforskriften § 2-3 og studiekvalitetsforskriften §§ 3-3 (3), 3-3 (4), 3-3 (5) og 3-3 (6) vurdert, og under flere av underpunktene i dette kapitlet blir det gjort en samlet vurdering av til dels overlappende krav i de to forskriftene. I kapittel 3.4 *Grunnleggende forutsetninger* vurderes § 2-1 i studietilsynsforskriften.

2.1 *Krav til høy kvalitet i doktorgradsstudier*

2.1.1 Kvalitet og omfang i utdanning og forskning

Studiekvalitetsforskriften § 3-3 (1) Institusjonen skal tilby utdanning og forskning på området for doktorgradsstudiet som har en høy kvalitet og et omfang som sikrer at doktorgradsstudiet kan gjennomføres på høyt vitenskapelig nivå. Institusjonen skal ha bredde i studietilbudet på lavere og høyere grads nivå innenfor området for doktorgradstudiet.

Presentasjon og vurdering

Doktorgraden som ble akkreditert i 2009 var knyttet til Profesjonshøgskolen ved daværende Høgskolen i Bodø. Profesjonshøgskolen omfattet både helse- og lærerutdanninger samt *master i praktisk kunnskap*, som er et tverrfaglig studietilbud som retter seg mot et bredere spekter av profesjoner enn helse- og lærerutdanninger. Grunnlaget for doktorgraden var fagmiljøet og forskningen knyttet til praktisk kunnskap.

I studieplanen for 2018 blir praktisk kunnskap fortsatt definert som kjerneområdet i doktorgradsstudiet, men det blir presisert at studietilbudet skal ha vekt på profesjonsutdanningene ved de to fakultetene FLU og FHS.

Nord universitet har i egenrapporten beskrevet hvilke studietilbud som er innen området for doktorgraden. Det fremgår at universitetet tilbyr følgende studietilbud på mastergradsnivå: *master grunnskolelærer, master i klinisk sykepleie, master i logopedi, master i musikk, master i praktisk kunnskap, master i psykisk helsearbeid, master i spesialsykepleie, master i tilpassa opplæring, lektorutdanning i kroppsøving og idrett og lektorutdanning i samfunnsfag.*

På bachelorgradsnivå tilbyr universitetet *bachelor i sykepleie, bachelor i farmasi, bachelor i paramedic-prehospitalt arbeid, bachelor barnehagelærerutdanning, bachelor i sosialt arbeid, bachelor vernepleierutdanning, bachelor barnevern og bachelor yrkesfaglærer.*

Det er forskningsvirksomhet knyttet til disse studietilbudene. Komiteen konkluderer imidlertid under 3.1.2 med at området for doktorgraden ikke er definert og avgrenset, slik at det ved institusjonen ikke er en omforent forståelse for hvilke deler av denne forskningsvirksomheten som inngår i området for doktorgraden.

Komiteen har også konkludert under 3.3.1 at doktorgradsstudiet samlet sett ikke har et fagmiljø med høy kompetanse innenfor utdanning og forskning som kan vise til dokumentert forskning på høyt internasjonalt nivå.

Komiteen viser til vurderingene under 3.1.2 og 3.3.1. På grunnlag av disse er komiteens vurdering også at Nord universitet ikke på en overbevisende måte har vist hva som er området for doktorgradsstudiet. Institusjonen har heller ikke vist at den tilbyr utdanning og forskning innen området for doktorgradsstudiet som har høy kvalitet og et omfang som sikrer at doktorgradsstudiet kan gjennomføres på høyt vitenskapelig nivå.

Komiteen antar at bredden i studietilbud på bachelor- og mastergradsnivå i utgangspunktet er tilstrekkelig, men når området for doktorgraden ikke er definert, kan komiteen heller ikke konkludere med at kravet til bredde er tilfredsstillende oppfylt.

Konklusjon

Nei, institusjonen tilbyr ikke utdanning og forskning på området for doktorgradsstudiet som har en høy kvalitet og et omfang som sikrer at doktorgradsstudiet kan gjennomføres på høyt vitenskapelig nivå. Institusjonen har ikke bredde i studietilbudet på lavere og høyere grads nivå innenfor området for doktorgradsstudiet.

Kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Universitetet må dokumentere at kravene til forskning på høyt vitenskapelig nivå og til vitenskapelig helhet i området for doktorgradsstudiet er oppfylt.

Universitetet må avklare hvilke studietilbud som utgjør bredden i tilbudet innenfor området for doktorgradsstudiet.

2.1.2 Vitenskapelig helhet og sammenheng mellom delene

Studiekvalitetsforskriften § 3-3 (2) Området for doktorgradsstudiet skal utgjøre en vitenskapelig helhet, og det skal være sammenheng mellom de enkelte delene studiet er satt sammen av.

Presentasjon og vurdering

I egenrapporten viser Nord universitet til at det i den sakkyndige rapporten som lå til grunn for akkrediteringen i 2009 ble påpekt at *området er et nytt og flerfaglig utdanningstilbud på tvers av de eksisterende fagtradisjonene*. Institusjonen fikk råd om å arbeide kontinuerlig og målbevisst for å styrke fagets bredde og dybde, og i egenrapporten fremholder universitetet at dette viser at den sakkyndige komiteen i akkrediteringssaken hadde tydelige forventninger og forhåpninger om fortsatt utvikling og styrking av programmet.

I studieplanen som ble vedtatt i 2018 finner vi følgende omtale av doktorgradsprogrammet:

Doktorgradsprogrammets fag- og forskningsfelt er profesjonspraksis, med praktisk kunnskap som kjerneområde. Doktorgradsprogrammets vitenskapelige fokus omfatter yrkespraksis og handlingsbasert kunnskap, samt premisser for forskning på kunnskapsutvikling i yrkesutøvelsen. Studiet har en særlig oppmerksomhet rettet mot profesjonsutdanningene ved Nord universitet, uansett fag eller nivå, men retter seg også mot alle typer yrkesfelt og profesjoner.

(...)

Forskningen knyttet til feltet kjennetegnes ved at den er praksisnær, tverr- og flerfaglig, og teoretisk og metodologisk åpen. Forskningen er ikke begrenset til enkeltdisipliner, men anvender ulike faglige innfallsvinkler, som helsefag, pedagogikk, psykologi, sosiologi, antropologi, kognisjonsvitenskap, idéhistorie og filosofi. Det tas i bruk et bredt spekter av vitenskapelige metoder.

Forskningen kan ta utgangspunkt i ulike profesjonsrelevante tema og kunnskapsområder, og skal bidra til en vitenskapelig utvikling av disse. Forskningsfeltet har som målsetning å forbedre eller endre praksis, utdanning og forskning innenfor yrkesprofesjonene og deres ulike virksomheter.

I egenrapporten fremhever Nord universitet følgende områder og temaer i *ph.d. i studier av profesjonspraksis*:

- (a) Innføring i doktorgradsstudiets kjerneområde profesjonspraksis,
- (b) kunnskap om kognisjonsvitenskapelige perspektiv, teorier og funn av særlig relevans for profesjonspraksis,
- (c) teknologiens betydning for profesjonspraksis,
- (d) kulturelle, organisatoriske og samfunnsmessige perspektiver på profesjonspraksis,
- (e) etiske og verdimeslige perspektiver med særlig relevans for profesjonspraksis, herunder forskningsetikk,
- (f) vitenskapsteoretiske begreper og perspektiver med særlig relevans for studiet profesjonspraksis og
- (g) teoretisk og anvendelsesorientert kjennskap til relevante forskningsdesign, datainnsamlingsmetoder og databearbeidingsmetoder.

Universitetet viser til at alle disse områdene og temaene er innplassert i emnene Praktisk kunnskap og profesjonspraksis, Vitenskapsteori og forskningsetikk, Metodologi, forskningsdesign og Kvalitativ/Kvantitativ metode samt Profesjonsidentitet, organisasjon og samfunn.

I Nord universitets strategiske plan omtales studietilbudet slik:

Universitetet har en unik ph.d.-utdanning i studier av profesjonspraksis. Gjennom sin forskning skal universitet videreutvikle profesjonsutdanningene for å sikre kvalitativt gode helse-, velferds-, og oppveksttjenester basert på regionalt, nasjonalt og internasjonalt datamateriale. Denne forskningen skal fremme god helse, innovasjon og tjenesteutvikling, i nært samarbeid med tjenesteutøvere og tjenestemottakere. Brukernes rettigheter, lokale forhold og bruken av moderne digitale løsninger og velferdsteknologi er en naturlig del av dette.

Doktorgradsprogrammet får liten plass i de to fakultetenes strategiske planer, og i den grad programmet er omtalt, står det at det skal revideres og videreutvikles.

I egenrapporten skriver universitetet at *doktorgradsprogrammet omhandler ulike perspektiver på profesjonspraksis og er spesielt velegnet for forskningsprosjekter som er 'tett på praksis'*. Ifølge rapporten fokuserer Nord universitets studietilbud i større grad på *mikronivået* enn andre studietilbud innen profesjonspraksis, som for eksempel det som tilbys ved OsloMet. Universitetet fremholder at dette betyr at *kjerneområdet handler om profesjonspraksis som involverer profesjonsutøveren, samtidig som profesjonsutøveren alltid står i «relasjon» til sin spesifikke praksis*.

Ledelsen og styreleder slo fast under institusjonsbesøket at fagområdet for doktorgraden er profesjonspraksis og ikke praktisk kunnskap, og at mye mer enn praktisk kunnskap kunne bygge opp om dette fagområdet. Ledelsen påpekte imidlertid at det er viktig at erfaringene fra Senter for praktisk kunnskap (SPK) tas med i det videre arbeidet med å videreutvikle doktorgraden. Det ble videre opplyst om at det nå er utlyst seks professorstillinger, og at det i noen av disse stillingene er i ferd med å komme på plass personer som har relevant bakgrunn for å dekke andre deler enn praktisk kunnskap, og som kan være med på å videreutvikle studietilbudet.

Ved institusjonsbesøket fremkom det at da studietilbudet ble akkreditert, ble det satt likhetstegn mellom begrepene profesjonspraksis og praktisk kunnskap, mens de som nå har ansvaret for å utvikle studietilbudet anser praktisk kunnskap som ett av flere elementer i profesjonspraksis. Imidlertid kom det verken i egenrapporten eller under institusjonsbesøket tydelig frem hva de andre elementene i profesjonspraksis eller delene i doktorgradsprogrammet er.

SPK er en faggruppe med egen faggruppelider som er med i ledergruppen ved FLU. En av de ansatte ved SPK leder forskningsgruppen *Den praktiske kunnskapens teori*. Det ble under institusjonsbesøket påpekt at denne forskningsgruppen i organisasjonskartet formelt har samme status som andre forskningsgrupper som er tilknyttet programmet. Slik programmet blir presentert i dokumentasjonen, forstår komiteen at praktisk kunnskap er det området som holder sammen studietilbudets enkelte deler. Komiteen erfarte imidlertid at det under institusjonsbesøket ble gitt noe sprikende signaler om forholdet mellom praktisk kunnskap og profesjonspraksis. Det synes ikke å være en omforent forståelse for hva som utgjør innholdet i fagområdet og hva som er fagområdets avgrensning. Emnebeskrivelsene for opplæringsdelen indikerer en tydelig forankring i tradisjoner knyttet til taus kunnskap (*tacit knowledge*) samt fenomenologi med en vektlegging av egne opplevelser som et

sentralt utgangspunkt for forskning. Imidlertid fikk komiteen under institusjonsbesøket et klart inntrykk av at doktorgradsutvalget ønsker en annen doktorgrad enn den som eksisterer i dag.

I egenrapporten står det at stipendiatene integreres i fagmiljøet gjennom deltakelse i forskningsgrupper, og dette blir også påpekt ved institusjonsbesøket. Institusjonen definerer forskningsgruppene som en arena for faglige diskusjoner for fagpersoner og forskere som er særlig interessert i bestemte fagfelt. Forskningsgruppene skal utvikle samarbeidet på tvers av faggruppene, utdanningsprogrammene og de ulike studiestedene ved Nord universitet. Videre skal de stimulere til nye prosjekter og utvikle individuelle og kollektive forskningssøknader, gjerne i samarbeid med eksterne institusjoner, offentlig sektor og næringslivet. Universitetet har for hvert av de to fakultetene lagt frem et dokument som viser tildeling av midler til de forskningsgruppene som er etablert ved fakultetene, hva formålet er, og hvem som deltar i disse. Det fremkommer imidlertid ikke hvordan forskningsgruppene er knyttet til *ph.d. i studier av profesjonspraksis*, og flere av gruppene har verken medlemmer som er veiledere eller stipendiater knyttet til studietilbudet. I de nevnte dokumentene fra de to fakultetene omtales alle doktorgradskandidatene som stipendiater, og derfor er det også dette begrepet vi bruker i fremstillingen som følger.

Tabellen under viser de 15 forskningsgruppene der komiteen ser at det er med stipendiater fra *ph.d. i studier av profesjonspraksis*. Tabellen er laget på grunnlag av fagmiljøtabellen og dokumentasjonen som viser tildeling av midler til forskningsgruppene. I tillegg til disse forskningsgruppene er fire fra fagmiljøet tilknyttet *ph.d. i studier av profesjonspraksis* med i gruppen *Forskningsbasert lærerutdanning*, som skal følge opp kravet til forskningsbasert lærerutdanning. Det er også med én eller to fra fagmiljøet i forskningsgruppene *Læring og ferdighetsutvikling i idrett*, *Klinisk sykepleie og etikk* og *Psykisk helse*.

I tabellen vises forskningsgruppens formål, antall medlemmer fra fagmiljøet og stipendiater tilknyttet *ph.d. i studier av profesjonspraksis*. Vi tar også med førstestillingskompetente som ikke er knyttet til *ph.d. i studier av profesjonspraksis*, men som er med i gruppene, ettersom disse har en kompetanse som gjør at de er kvalifiserte for å inngå i et fagmiljø knyttet til en doktorgrad. Disse kan være potensielle medlemmer av fagmiljøet knyttet til *ph.d. i studier av profesjonspraksis*. I tillegg har de fleste forskningsgruppene medlemmer som er vitenskapelig ansatte uten førstestillingskompetanse, og noen har også med eksterne medlemmer, men disse presenteres ikke i tabellen.

Sammensetning og tema for forskningsgrupper med stipendiater knyttet til <i>ph.d. i studier av profesjonspraksis</i>			
Forskningsgruppe	Tema	Fagmiljø**	Stip.
<i>Den praktiske kunnskaps teori*</i>	Fenomenet praktisk kunnskap og dens anvendelse i praksisutøvelse og utvikling av tverrfaglige prosjekter	11	4
<i>Kultur og dannelse*</i>	Analytisk, kritisk og kontekstuell tenkning innen humanistiske fag	8 (5)	3
<i>Musikklærerutdanning i utvikling*</i>	Innhold, struktur, fagbenevnelser, stillingsbenevnelser, profesjonsinnretning og opptakskriterier i de fire ulike musikklærerutdanningene som finnes i Midt-Norge	1 (3)) + NTNU DMMH	1
<i>Physical education, activity and health*</i>	Bidra til utvikling av forskningskompetanse gjennom økt publisering av vitenskapelige artikler	2 (4)	3
<i>CareLead***</i>	Utvikle kunnskap om helseledelse og skapende av pleiekultur, som fremmer helse, lindrer lidelse, forebygger pleielidelse og involverer pårørende i pleieteam – med og for pasienten	3 (2)	5
<i>Pasientsikkerhet, dokumentasjon og infoutveksling*</i>	Forskningsgruppen har et tverrfaglig fokus, og er forankret innen forskningsfeltet <i>integrated care</i>	2 (3)	2
<i>Folkehelsearbeid*</i>	Undersøke forskjellige tilnærminger på tvers som angår forebygging og helsefremming	1 (6)	3
<i>Yrkesutøverens kunnskapsutvikling i sykepleie og helsefag*</i>	Innovasjon i praksis der yrkesutøverens erfaring, læring og læringsprosesser i sykepleieutøvelsen vektlegges. Humanistisk, fenomenologisk (kroppsfenomenologi), hermeneutisk og naturvitenskapelig perspektiv	4 (10)	2
<i>Sykepleie i spesialisttjenesten</i>	Brukermedvirkning og <i>well-being</i> er sentrale temaområder	3	3
<i>Profesjonalitet i brytningstid</i>	Kunnskap om profesjonalitet og profesjonsutøvelse i en tid hvor politiske visjoner går i retning av en større grad av kontroll over lærere	0 (6)	2
<i>Legemidler og lege-middelhåndtering</i>	Styrke forskningsmiljøet på tvers av helsefagutdanningene	2 (8)	1
<i>Nordic Research Group for Children's Literature in ELT</i>	Engelskspråklige tekster i engelskundervisningen	1 (5)	1
<i>Nordisk litteraturvitenskap og litteraturdidaktikk</i>	Forskning og utvikling innenfor nordisk litteraturvitenskap samt litteraturdidaktikk	1 (5)	2
<i>Performance and English Subject Teaching</i>	Integrere fagspesifikk forskning og profesjonspraksis i refleksjon over bruk av multimodale teknikker i klasserommet	2 (1)	1
<i>Læring i interaksjon</i>	Utvikle metoder for klasseromsforskning	4 (6)	1

*Angir at gruppens leder er blant fagmiljøet knyttet til *ph.d. i studier av profesjonspraksis*

**Tall i parentes angir førstestillingskompetente som ikke er knyttet til *ph.d. i studier av profesjonspraksis*.

***Leder for *CareLead* har sluttet ved Nord universitet, og det er uklart i hvilken form forskningsgruppen skal fortsette sin virksomhet.

Det fremgår av dokumentasjonen at alle ansatte som er tilknyttet forskningsgruppen *Den praktiske kunnskaps teori*, er eller har vært veiledere for doktorgradskandidater innen *ph.d. i studier av profesjonspraksis*, og at de fleste har undervist i obligatoriske eller valgfrie emner som inngår i

opplæringsdelen. Det er ikke gjort rede for hvordan de øvrige forskningsgruppene er knyttet til doktorgradsprogrammet. Under institusjonsbesøket ble det opplyst at doktorgradsutvalget nå har planer om tettere samarbeid med forskningsgruppene for å videreutvikle doktorgraden.

Begge dekanene mente at doktorgraden ville kunne utvikles til å møte sentrale forskningsbehov ved fakultetene. For FLU gir doktorgraden mulighet for å kunne forske på det profesjonsfaglige i lærerutdanningen. For FSH gir doktorgraden mulighet for å forske på hva bruk av ny teknologi betyr for helseprofesjonene, og det skal tilsettes en professor innen digital helse for å ivareta dette perspektivet.

Under institusjonsbesøket møtte komiteen et utvalg stipendiater fra begge fakultetene, men ingen av de 23 doktorgradskandidatene som ikke har status som stipendiater. Stipendiatene mente at de fikk anledning til å gå i dybden på praktisk kunnskap, selv om de er fra ulike profesjoner, og at de dermed får et felles grunnlag. Stipendiatene påpekte at det filosofiske teorigrunnet går på tvers av alle prosjektene, og at også de stipendiatene som ikke hadde tatt emnet Praktisk kunnskap, fikk med seg dette perspektivet i møte med andre stipendiater og i andre faglige møteplasser. Noen oppfattet praktisk kunnskap som litt snevert, og påpekte at noen av stipendiatene slet med å finne seg til rette i dette perspektivet. Stipendiatene mente også at doktorgraden utviklet deres faglige dømmekraft og evnen til å stole på denne.

Det synes å være uenigheter om den faglige innretningen doktorgradsprogrammet skal ha videre. Komiteen valgte derfor å ha separate samtaler med representanter fra fagmiljøene ved FLU, FLU-SPK og FSH. Representanter fra fagmiljøet ved FLU mente at den brede forståelsen som nå er av begrepet *profesjonspraksis* er hensiktsmessig. Ikke alle doktorgradskandidatene har med seg et filosofisk perspektiv i avhandlingene, og noen av de som veiledet disse kandidatene opplevde at de ikke hadde noen arena hvor de kunne spille inn sine perspektiver på utviklingen av studietilbudet. Videre mente representantene fra FLU at det var viktig å holde fast ved noe av det som tidligere er blitt utviklet ved SPK, men praksisfeltet måtte stå sentralt i den videre utviklingen. Flere av de komiteen møtte fra FSH hadde doktorgrad i *ph.d. i studier av profesjonspraksis*. Det ble påpekt at denne doktorgraden bygget på en humanistisk og filosofisk tradisjon, og at dette kunne være krevende når mange ved fakultetet ønsket å bringe inn andre samfunnsvitenskapelige og naturvitenskapelige tilnæringsmåter. De mente også at denne tradisjonen ikke utelukket andre samfunnsvitenskapelige og naturvitenskapelige perspektiver. For SPK representerte praktisk kunnskap kjerneområdet i doktorgraden, men også i dette miljøet ble det gitt uttrykk for at fagområdet profesjonspraksis kan ses på som noe videre og inkludere andre elementer. Imidlertid var representantene fra SPK kritiske til at programmet er blitt så bredt at den praksisnære tilnærmingen ikke alltid omfatter betingelser for kunnskapsutvikling og læring.

Forskningsgrupelederne fra begge fakultetene påpekte at de i svært liten grad hadde vært involvert i utviklingen av doktorgraden, og at virksomheten i forskningsgruppene i liten grad var koblet til doktorgraden. De opplevde større åpenhet for deres perspektiver nå, og ga også uttrykk for at de ønsket å bidra til å utvikle doktorgraden i samarbeid med det nye doktorgradsutvalget.

Fagområdets avgrensning og eierskap til doktorgraden ble tematisert i samtaler komiteen hadde med doktorgradsutvalget. Utvalget ville styrke samarbeidet med forskningsgruppene, knytte disse sterkere til doktorgradsprogrammet og etablere arenaer for faglige diskusjoner for fagmiljøet og doktorgradskandidater. Utvalget ville også arbeide for å utvikle slike arenaer både i Levanger og i Bodø, for å sikre et aktivt fagmiljø knyttet til doktorgraden på begge disse campusene.

Den største utfordringen for doktorgradsutvalget var nettopp å få utviklet samarbeid med forskningsgrupper og avdelingenes forskningsutvalg for å få større bredde i programmet. Det ble påpekt at i den videre utviklingen av programmet ville praktisk kunnskap være ett av flere elementer som kjennetegnet doktorgraden, og forskningsgruppen *Den praktiske kunnskaps teori* ville ha samme status som andre forskningsgrupper. Det ble særlig arbeidet med å utvikle en bredere emneportefølje, og det ble påpekt at nytilsatte professorer skulle bidra til å utvikle denne bredden. Utvalget hadde sett på ulike studietilbud i profesjonspraksis – både i Norge og andre land – og fant at disse kan omfatte både humaniora, samfunnsvitenskap og naturvitenskap. Utvalget mente at tverrfaglighet blir sikret ved at mange profesjoner bidrar til doktorgraden, og ved at tema som etiske dilemma er tverrfaglige. Det ble skissert at etikk, kommunikasjon og digitalisering er tema som skal inngå i programmet, og at nye fag som antropologi, literacy og sakprosa vil få større plass og gi større bredde i programmet.

Som det fremgår av egenrapporten og avlagte avhandlinger, preges studietilbudet av helse og pedagogikk, men med overvekt innen pedagogikkfeltet. Disse fagområdene relateres også til *velferd*, som er et bredt begrep, og som ikke innholdsbestemmes nærmere. Etter komiteens vurdering er det ikke tilstrekkelig å vise til at det er meningsmangfold internt i fagmiljøet om studiet, og at det foregår en utvikling av profilen. Universitetet må også gjøre det mer eksplisitt hvordan det monofaglige, det flerfaglige og det tverrfaglige henger sammen og bidrar til et helhetlig vitenskapelig område.

Mens forankringen i praktisk kunnskap legger hovedvekt på yrkesutøvelse, åpner betegnelsen profesjonspraksis også opp for studier av praksisen i seg selv, noe som ikke forutsetter utgangspunkt i yrkesutøverne. Dette avspeiles også i de avhandlingene som er avlagt. Forskningsgruppene med tilknytning til studiet viser til et bredt empirisk felt med stor spredning av problemstillinger, metoder og teoretiske utgangspunkt. Dette gir stor bredde i fagmiljøet, hvilket er verdifullt for doktorgradskandidatene, men det antyder også at det kan være en stor utfordring å utvikle et felles forskningsområde som kan bidra til vitenskapelig helhet og sammenheng i studiet.

Selv om *ph.d. i studier i profesjonspraksis* er tverrvitenskapelig, så framstår den sterke koblingen til praktisk kunnskap og handlingsbasert kunnskap som problematisk for å kunne holde sammen et heterogent spektrum av forskningsinteresser samt et stort antall veiledere innenfor og utenfor egen institusjon. Den jobben som nå blir gjort for å definere og avgrense forskningsområdet ut ifra den forskningen som faktisk utføres, anser komiteen som lovende. Men det er viktig at universitetet gjør en grundig vurdering av hvilke forskningsområder og forskningsgrupper som skal støtte opp om studietilbudet.

Oppsummert er komiteens vurdering av doktorgradsprogrammet fagområde at det per i dag ikke er definert og avgrenset. Komiteen etterlyser også en teoretisk refleksjon rundt hvordan tverrfaglighet og tverrvitenskapelighet skal ivaretas.

Konklusjon

Nei, området for doktorgradstudiet utgjør ikke en vitenskapelig helhet, og det er ikke tilstrekkelig sammenheng mellom de enkelte delene studiet er satt sammen av.

Kravene er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Universitetet må definere og avgrense området for doktorgraden og vise hvilke deler som inngår, og hvordan disse til sammen utgjør en helhet.

2.2 Krav til studietilbud

2.2.1 Læringsutbytte og studiets navn

Studietilsynsforskriften § 2-2 (1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.

Presentasjon og vurdering

Læringsutbyttebeskrivelse studieplan 2018
<p>Kunnskap: Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none">• Er i internasjonal kunnskapsfront innenfor sitt fagområde og sin profesjon i studier av profesjonspraksis• Behersker fagområdet profesjonspraksis og praktisk kunnskap, med kunnskap om relevant vitenskapsteori, problemstillinger og metoder• Har systematisk kunnskap om, og kan vurdere og anvende forskningsmetoder og design for forskning innen studier av profesjonspraksis• Kan bidra til utvikling av ny kunnskap innen sitt fag-område og sin profesjon, og i studier av profesjonspraksis, samt bidra til å utvikle nye teorier og metoder innenfor fagområdet.
<p>Ferdigheter: Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kan ta et selvstendig ansvar for utvikling, planlegging og gjennomføring av forskningsprosjekter og faglig utviklingsarbeid innen studier av profesjonspraksis• Kan drive forskning og faglig utviklingsarbeid på et høyt internasjonalt nivå innen studier av profesjonspraksis• Kan håndtere komplekse faglige spørsmål og utfordre etablert kunnskap og praksis, spesielt innen praksisnær forskning og i studier av profesjonspraksis.
<p>Generell kompetanse: Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none">• Identifiserer nye relevante etiske problemstillinger og utøver sin forskning med faglig integritet innen studier av profesjonspraksis• Styrer komplekse tverrfaglige arbeidsoppgaver og prosjekter innen forskningsfeltet• Kommuniserer forsknings- og utviklingsarbeid i anerkjente nasjonale og internasjonale publiseringskanaler innen forskningsfeltet studier av profesjonspraksis• Deltar i debatter i internasjonale fora innen fagområdet i sitt praksisfelt og studier av profesjonspraksis• Vurderer behovet for, ta initiativ til og driver forskningsbaserte utviklingsarbeid og innovasjonsprosesser innen sitt felt• Bidrar til økt forståelse for vitenskapelig arbeid innenfor kandidatens profesjon og innen studier av profesjonspraksis gjennom forskningsformidling.

Studieplanen og læringsutbyttebeskrivelsen ble revidert i 2018. I læringsutbyttebeskrivelsen fra 2016 inngikk ikke praktisk kunnskap som en del av læringsutbyttet. Den inneholdt heller ikke noen andre formuleringer som utdypet hva som definerer og avgrenser profesjonspraksis. Etter at studieplanen ble revidert i 2018 blir praktisk kunnskap definert som kjernen i studiet. Praktisk kunnskap som begrep forekommer én gang i læringsutbyttebeskrivelsen, i andre kulepunkt under kategorien *kunnskap* som

inneholder formuleringen *behersker fagområdet profesjonspraksis og praktisk kunnskap*. For øvrig inneholder nesten alle kulepunktene i beskrivelsen begrepet *studier i profesjonspraksis*.

Komiteens vurdering er at læringsutbyttebeskrivelsen er utformet i tråd med nivå 8 i kvalifikasjonsrammeverket. Samtidig avspeiler beskrivelsen hva komiteen oppfatter som hovedmangelen ved studietilbudet, nemlig at det ikke er spesifisert hva som er det faglige innholdet i studietilbudet. Læringsutbyttebeskrivelsen bærer også preg av å være selvrefererende. I kulepunkt 2 i læringsutbyttebeskrivelsen blir det vist til *fagområdet praktisk kunnskap og profesjonspraksis*, men det er vanskelig å få grep om hvordan praktisk kunnskap profilerer *ph.d. i studier av profesjonspraksis*.

Beskrivelsen er dekkende for ambisjonen om at studieprogrammet skal omfatte både yrkesutøveren og yrkesutøvelsen, men er lite konkret utover det. Det pågår en diskusjon om hvilken status praktisk kunnskap har i studietilbudet, og hvordan det forholder seg til fagområdet profesjonspraksis. Det synes å være enighet om at fagområdet skal romme mer enn praktisk kunnskap, uten at dette er blitt definert. Slik læringsutbyttebeskrivelsen er utformet, kan formuleringen tolkes som at praktisk kunnskap er noe som kommer i tillegg til profesjonspraksis.

Komiteen har etterlyst en definisjon og avgrensning av fagområdet utover *praktisk kunnskap*. Dette må også innebære at læringsutbyttebeskrivelsen og studieplanen justeres. Det må komme tydelig frem på hvilken måte praktisk kunnskap er en del av profesjonspraksis, og eventuelt hvilke andre deler som skal angi kjerneområdet i studietilbudet. Doktorgradsprogrammet presenteres som nyskapende, unikt og tverrfaglig, men komiteen mener det er uklart hvilke forskningstradisjoner det bygger på, og at dette må tydeliggjøres i studieplanen. Hva som er unikt ved doktorgradsprogrammet sett i lys av etablerte forskningstradisjoner, bør komme tydelig frem også i læringsutbyttebeskrivelsen.

Komiteens vurdering er at selv om læringsutbyttebeskrivelsen følger strukturen i kvalifikasjonsrammeverket og viser at studietilbudet er på nivå 8, gir den ikke en tilfredsstillende beskrivelse av innholdet i utdanningen ettersom området for studietilbudet ikke er tydelig definert. Formuleringene i beskrivelsen må derfor justeres i tråd med den definisjonen og avgrensningen av fagområdet som må gjøres for at studietilbudet skal fylle kravet til vitenskapelig helhet og sammenheng mellom de enkelte delene i studiet.

Studiets navn er *ph.d. i studier av profesjonspraksis*, og det engelske navnet er *PhD in the study of Professional Praxis*. Ifølge egenrapporten er dette navnet brukt fordi det fanger opp den kunnskapsmessige dimensjonen og den handlingsbasert kunnskapen i doktorgradsområdet.

Komiteens vurdering er at *studier av profesjonspraksis* er et adekvat navn under forutsetning av at fagområdet utgjør en helhet med tilstrekkelig bredde og dybde, og at forholdet mellom områder som profesjonspraksis og praktisk kunnskap, og eventuelle andre fag som inngår i området for doktorgradsstudiet, tydeliggjøres. Men det er mulig at universitetet ville være tjent med et mer utdypende navn som er en presisering av profesjonspraksis.

Konklusjon

Nei, læringsutbyttet for studietilbudet er ikke beskrevet i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Studietilbudets navn anses dekkende under forutsetning av at læringsutbytte beskrives tydelig.

Kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Universitetet må justere beskrivelsen i tråd med den definisjonen og avgrensningen av området for doktorgradsstudiet som må gjøres.

Universitetet bør overveie et mer utdypende navn på studietilbudet.

2.2.2 Faglig oppdatert og relevant studietilbud

Studietilsynsforskriften § 2-2 (2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert og skal ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.

Presentasjon og vurdering

I egenrapporten slår universitetet fast at *ph.d. i studier av profesjonspraksis* er skreddersydd for å utvikle ny kunnskap innen velferd, helse og oppvekst:

Gjennom forskning basert på regionalt, nasjonalt og internasjonalt datamateriale skal universitetet bidra til å videreutvikle profesjonsutdanningene for å sikre kvalitativt gode helse-, velferds- og oppveksttjenester. Forskningen skal fremme god helse, innovasjon og tjenesteutvikling, i nært samarbeid med tjenestemottakere. Brukernes rettigheter, lokale forhold og bruken av moderne digitale løsninger og velferdsteknologi er en naturlig del av dette. Denne forskningen er praksisnær og skjer i samarbeid med offentlig sektor og næringslivet.

I egenrapporten står det videre at strategisk arbeid knyttet til rekruttering har bidratt til tre ph.d.-er innen offentlig sektor og én næringslivs-ph.d., alle knyttet til Forskningsrådet. Universitetet peker også på at det er et stort potensial for utvikling av offentlig sektor ph.d.-stillinger innenfor de kommunale, fylkeskommunale og statlige sektorene.

Komiteen har merket seg at doktorgradskandidatene i hovedsak har profesjonsutdanning og en mastergrad som bygger på denne, og at flere av dem har vært i undervisningsstillinger ved universitetet som de returnerer til etter at de har fullført doktorgraden. Det er derfor grunn til å regne med at dialogen med praksisfelt og arbeidsliv er god, og at den empiriske tilnæringsmåten kan styrke relevansen. Avhandlingene som er avgitt utgår hovedsakelig fra profesjonsutøvernes perspektiv, men i noen tilfeller inngår også brukerperspektiv og relasjonen mellom utøvere og brukere.

Problemstillingene varierer fra teoretiske til mer praksisnære, som for eksempel implikasjoner av reformer.

Krav til relevant yrkespraksis for opptak til *ph.d. i studier av profesjonspraksis* falt bort i 2018 for å gi mulighet til å rekruttere unge forskertalenter til programmet. Hvorvidt søkere med en mastergrad som ikke inneholder en praksiskomponent anses å ha erfaring innen profesjonspraksis, vil avhenge av om søkerens opptaksgrunnlag ellers inneholder praksis.

Det vises i egenrapporten til at de faglige oppdateringene av studieplanene har gjort studiet mer relevant for profesjons-, arbeids-, og samfunnsliv. Det fremgår også av dokumentasjonen at flere av forskningsgruppene der veiledere og stipendiater knyttet til programmet deltar, også har eksterne medlemmer. På institusjonsbesøket ble det opplyst at universitetet var i ferd med å inngå avtaler om ytterligere to stipendiater innen offentlig sektor-ph.d.

Komiteens vurdering er at praksisnære studier av profesjonspraksis har potensiell høy relevans for arbeidslivet, og at den utvidelsen av fagområdet som skjedde i 2016 øker muligheten for å forske på temaer og problemstillinger som er relevante for arbeidslivet. De kandidatene som har gjennomført utdanningen bør ha opparbeidet seg kompetanse som er relevant for videre forskning, og som kan bidra til utvikling av yrkespraksis.

Komiteen hadde samtaler med representanter for virksomheter som finansierer stipendiater eller hadde annet samarbeid med universitet, og som nå vurderte det som aktuelt å finansiere stipendiater. Disse representantene pekte spesielt på at det var viktig å bringe forskningsbasert kunnskap inn i tjenestene for å utvikle disse, noe de mente at stipendiatene de finansierte, bidro til. Det ble påpekt at når nye profesjoner får doktorgrader og får utviklet sitt kunnskapsgrunnlag, bidrar dette også til at profesjonen kan få større tyngde.

Det fremgår av emnebeskrivelsene at det meste av litteraturen er av eldre dato, med unntak av emnet Kvalitative metoder. Eldre litteratur er ikke nødvendigvis av dårligere kvalitet, men utvalget av pensumlitteratur gir et inntrykk av at emnerevisjoner er uteblitt, hvilket ikke samsvarer med å være i forskningsfronten. Komiteen vil også bemerke at det synes som om emnenes litteraturlister er dominert av mannlige forfattere, og at kjønnsperspektiver virker fraværende. Komiteen anbefaler å oppdatere litteraturlistene og samtidig inkludere kjønnsperspektiver. Under institusjonsbesøket fremkom det at det ble jobbet med å videreutvikle emnene og utvide emneporteføljen. Det ble også sagt at begge fakultetene i større grad skal bidra til undervisning i både obligatoriske og valgfrie emner. Selv om komiteen vil påpeke behov for emnerevisjoner, anser den studietilbudet som tilstrekkelig faglig oppdatert.

Omfanget av ekstern prosjektfinansiering gir en indikasjon på at doktorgradsprogrammet oppfattes som relevant for arbeidslivet, særlig innen offentlig sektor. Avhandlingenes tema, og at det synes å være god kontakt mellom arbeidslivet og universitetet, indikerer også relevans. Komiteen vurderer studietilbudets relevans for arbeidslivet som tydelig, samtidig som doktorgraden også er relevant for å utdanne forskere til å undervise i universitetets egne profesjonsutdanninger.

Konklusjon

Ja, studietilbudet er faglig oppdatert og har tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.

Kravet er tilfredsstillende oppfylt.

Universitetet bør oppdatere litteraturlistene i emnebeskrivelsene.

2.2.3 Arbeidsomfang

Studietilsynsforskriften § 2-2 (3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.

Presentasjon og vurdering

Universitetet viser til at *ph.d. i studier av profesjonspraksis* er normert til tre års heltidsstudium som består av en opplæringsdel og et selvstendig veiledet forskningsarbeid. Det fremgår av egenrapporten at opplæringsdelen etter gjeldende studieplan består av 30 ECTS, hvorav 20 ECTS er obligatoriske emner og 10 ECTS selvvalgte emner. Ettersom en doktorgrad er på 180 ECTS, antas det at arbeidet med avhandlingen er satt til 150 ECTS.

Opplæringsdelen består av forelesninger knyttet til obligatoriske og valgfrie emner, stipulert til totalt 800 timer. Andre obligatoriske aktiviteter er arbeid med avhandling, midtveisevalueringer og prosjektetablering, stipulert til totalt 4150 timer. Totalt utgjør dette 4950 timer for alle tre årene. Det fremgår av egenrapporten at det er berammet 225 timer til veiledning per kandidat fordelt mellom hoved- og medveileder.

Universitetet viser til at endelig plan for hver enkelt doktorgradskandidat *utformes i samråd mellom doktorgradskandidat, veileder(e) og det aktuelle fakultetet*, og at planen deretter kvalitetssikres av doktorgradsutvalget ved søknad om opptak.

Komiteen mener at universitet har godtgjort at *ph.d. i studier av profesjonspraksis* svarer til 1500–1800 timers arbeidsinnsats per år for heltidsstudier.

Konklusjon

Ja, studietilbudets samlede arbeidsomfang er på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.

Kravet er tilfredsstillende oppfylt.

2.2.4 Innhold, oppbygning og infrastruktur

Studietilsynsforskriften § 2-2 (4) Studietilbudets innhold, oppbygning og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

Presentasjon og vurdering

Revideringen av studieplanen i 2016 begrunnes med behovet for endring som hadde oppstått etter at Universitetet i Nordland fusjonerte med de to høyskolene, og at det også var behov for å justere programmet i tråd med nye krav til akkreditering. Etter revideringen ble opplæringsdelen redusert fra 45 til 30 ECTS, og de obligatoriske emnene Den praktiske kunnskapens teori (15 ECTS) og Profesjonsidentitet, organisasjon og samfunn ble gjort valgfrie for å få plass til mer profesjonsspesifikke kurs. Den praktiske kunnskapens teori ble også redusert til 10 ECTS. Opplæringsdelen besto da av to obligatoriske emner (10+10 ECTS) og 10 ECTS med valgfrie emner. Dette kunne enten være Den praktiske kunnskapens teori, Profesjonsidentitet, organisasjon og

samfunn eller mer profesjonsspesifikke emne knyttet til de sentrale profesjonsutdanningene som gis ved Nord universitet.

Doktorgradsutvalget anbefalte at omfanget på opplæringsdelen skulle være 35 ECTS, slik at Den praktiske kunnskapens teori på 5 ECTS kunne inngå som obligatorisk emne, men dekanene konkluderte med at det på den måten ikke ville være mulig å oppnå målene med endringene av doktorgraden. Begrunnelsen var at bortfall av emnet Den praktiske kunnskapens teori ville gjøre det mulig å få plass til mer profesjonsspesifikke emner. Det ble fremholdt at perspektivene fenomenologi, pragmatikk og kognisjonsvitenskap ville kunne representeres i et obligatorisk emne i vitenskapsteori, og at filosofiske perspektiver kunne ivaretas i de individuelle opplæringsplanene til de kandidatene som hadde en slik tilnærming på sitt doktorgradsprosjekt. Det fremgår av emnebeskrivelsen at Vitenskapsteori og forskningsetikk, som var obligatorisk for doktorgradskandidatene som ble tatt opp før 1. januar 2018 og er valgfritt for de som er tatt opp etter 1. januar 2018, gir en avansert innføring i vitenskapsteori og vitenskapsfilosofi, sett fra den praktiske kunnskapens perspektiv.

I etterkant av endringene i studieplanen i 2016 satte rektor ned et faglig utvalg for å gjennomgå de endringer som er gjort innen den obligatoriske opplæringsdelen i ph.d. i studier av profesjonspraksis, og gi en vurdering av om disse endrer kjerneområdet slik at doktorgraden ikke er i samsvar med gjeldende godkjenning. Utvalget tok som utgangspunkt at det ikke skulle vurdere om doktorgradsprogrammet for øvrig tilfredstilte gjeldende krav til studietilbud, og heller ikke om det var behov for å endre programmet.

Utvalget konkluderte med at det ikke var sannsynliggjort at de emnene som kandidatene nå kunne velge bort, ville bli erstattet av andre emner som kunne ivareta fagområdet for doktorgraden. Som kompensierende tiltak foreslo utvalget at kjernen i fagområdet skulle skrives tydeligere ut med en spesifisering av gjenstandsområdet for doktorgraden som profesjonspraksis, og at det skulle sørges for at alle kandidatene fikk en innføring i profesjonspraksis, enten gjennom et obligatorisk emne eller et sett av emner som til sammen skulle ivareta dette. Utvalget foreslo videre at godkjenningen av emner må skje etter en vurdering av om emnene er i tråd med kjernen for doktorgraden, og at hver kandidats plan for opplæringsdelen skulle bli vurdert med tanke på om kandidaten fikk tilstrekkelig opplæring innen kjernen for doktorgraden. Utvalget påpekte også at det ikke er utviklet profesjonsspesifikke emner som bygger opp om fagområdet *studier i profesjonspraksis*.

Etter at studieplanen ble revidert i 2018 ble emnet Praktisk kunnskap og profesjonspraksis tatt inn som et obligatorisk emne. Innholdet i dette emnet beskrives ut ifra sentrale tema som *kunnskapsformer, vaner, intuisjon, rasjonalitet, kunnskapsutvikling, utøvelse, læring og kroppsliggjøring*. Disse belyses ut ifra ulike perspektiv som filosofi, sosialfag og kognisjonsvitenskap.

Studietilbudet er oppbygd med en opplæringsdel på 30 ECTS, og avhandling på 150 ECTS. Opplæringsdelen består nå av følgende obligatoriske emner (til sammen 20 ECTS):

- Forskningsmetode (5+5 ECTS)
- Vitenskapsteori og forskningsetikk (5 ECTS)
- Praktisk kunnskap og profesjonspraksis (5 ECTS)

Innen forskningsmetode er emnet Metodologi og forskningsdesign obligatorisk, og doktorgradskandidatene må enten velge Kvantitative metoder eller Kvalitative metoder.

Doktorgradskandidatene har tilbud om de valgfrie emnene Vitenskapsteori og forskningsetikk (10 ECTS) og Praktisk kunnskap, profesjonspraksis og egen erfaring (10 ECTS), der 5 ECTS overlapper med det obligatoriske emnet Praktisk kunnskap og profesjonspraksis.

Doktorgradskandidatene kan også velge forskerkurs i teori ut ifra kandidatens eget forskningsprosjekt. Av doktorgradskandidatene er 22 tilknyttet forskerskoler. Doktorgradskandidatene oppfordres til å delta på emner som tilbys av Forskerskolen for profesjonsrettet og praksisnær forskning på områdene helse, velferd og utdanning (PROFRES), Nasjonal forskerskole for lærerutdanning (NAFOL), Forskerskolen for farmasi eller Forskerskolen for de kommunale helse- og omsorgstjenestene (MUNI-HEALTH-CARE). Flere av emnene i regi av forskerskolene kan inngå som del av den valgfrie opplæringsdelen.

Komiteen forstår fremstillingen som er gitt av utviklingen etter 2016, som at gjeninnføring av emnet Praktisk kunnskap og profesjonspraksis var et uttrykk for at dette skulle være doktorgradsprogramets kjerneområde som holder sammen programmets enkelte deler.

Det nåværende studietilbudet avspeiler i stor grad doktorgradsprogramets historie, der ulike tradisjoner innen tans kunnskap, praktisk kunnskap og handlingsbasert kunnskap har vært sentrale utgangspunkt. Tilbudet er utvidet ut ifra dette grunnlaget, noe som også er beskrevet i studieplanen. Men ettersom forskning knyttet til profesjoner og praksis er et bredt forskningsfelt med mange ulike tradisjoner, bør innholdet i studietilbudet tydeligere avspeile bredden i forskningsfeltet.

Tverrfaglighet har stor betydning i beskrivelsen av studietilbudet, mens oversikten over doktorgradskandidatenes avhandlinger gir inntrykk av at de i hovedsak er knyttet til eget fagområde under henholdsvis FSH og FLU. Det er derfor vanskelig å se at tverrfaglige samarbeid og tverrvitenskapelige kunnskapsbidrag er en rød tråd i *ph.d. i studier av profesjonspraksis* slik det forventes.

Samtalene under institusjonsbesøket styrket inntrykket av at tverrfagligheten i studietilbudet ikke er så tydelig. En dominerende oppfatning av tverrfaglighet synes å være at dette ivaretas ved at doktorgradskandidatene deltar i felles kurs der de gis mulighet til å diskutere sine avhandlingsprosjekter fra ulike perspektiver, og at forskningsgruppene er åpne for deltakelse over fakultetsgrenser. Videre kan det se ut til at stipendiatene oppfatter tverrfaglighet som utveksling av erfaringer med doktorgradskandidater fra andre profesjoner i felles kurs og seminar. Komiteen ser det som et godt utgangspunkt for tverrfaglighet at doktorgradskandidatene får innsikt i avhandlinger og perspektiver fra flere fag og profesjoner, men mener at studieutbudet som helhet synes å bære mer preg av flerfaglighet enn tverrfaglighet. Manglende tverrfaglighet henger igjen sammen med at det særegne kunnskapsområdet ikke synes å ha blitt tilstrekkelig tematisert og utviklet i miljøet. Det gjenspeiles også i litteraturen for emnene.

En måte å gjøre studietilbudet tverrfaglig på er å vise til et dypere samarbeid mellom ulike fag gjennom hele stipendiatperioden, fra definisjon av problem til metode/analyse og publisering. Tiltak for å bidra til å tydeliggjøre tverrfaglighet kan være å øke andelen felles prosjekter og andelen doktorgradskandidater med felles veiledning over fag- og fakultetsgrenser. Et annet er å gi bedre forutsetninger for tverrfaglighet gjennom felles arenaer for samarbeid og utveksling mellom forskningsgrupper der doktorgradskandidater kan delta. Videre kan slike arenaer gi mulighet for å identifisere problemer og felles temaer på tvers av fag og disipliner, og på den måten legge grunnlag for nye tverrfaglige avhandlingsprosjekter.

Stipendiatene har arbeidsplasser dels i kontorlandskap og dels i eget eller delt kontor, og universitetet har undervisningsrom, grupperom og andre fasiliteter for studietilbudet. Undervisningen innenfor emner i opplæringsdelen foregår for det meste i Bodø, og det er avsatt midler til å dekke reiseutgifter for deltakelse i undervisning og veiledning. Under institusjonsbesøket ble det opplyst om at fra nå av skulle stipendiatene som ble tatt opp til programmet, enten ha sin arbeidsplass i Bodø eller i Levanger, og at infrastrukturen for doktorgradskandidatene skulle bli styrket i Levanger. Samtidig skulle det legges til rette for mer kommunikasjon på tvers av disse to campusene, blant annet ved å sikre bedre digitale møteplasser.

Universitetet tilbyr doktorgradskandidatene tilgang til bibliotek tjenester med tilhørende fasiliteter i form av lesesal, grupperom m.m. Det samme gjelder for IT-tjenester for blant annet kommunikasjon mellom doktorgradskandidater og det vitenskapelige personale. FLU har en ansatt med administrative oppgaver ved doktorgradsprogrammet i sin stilling.

Den geografiske spredningen av forskerutdanningen med doktorgradskandidater og veiledere på flere campuser med lang avstand imellom kan medføre utfordringer når det gjelder å tilby kandidatene kontinuerlig deltakelse i relevante forskningsmiljøer med et tilstrekkelig antall aktive forskere og doktorgradskandidater. Dette potensielle problemet håndteres nå ved at forskerutdanningen konsentreres til Bodø og Levanger, og ved å legge til rette for mer aktiviteter på tvers av disse campusene. Infrastrukturen rundt doktorgradskandidatene synes å fungere tilfredsstillende.

Konklusjon

Nei, studietilbudets innhold er ikke tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

Kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Oppbygging og infrastruktur er tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

Universitetet må justere studieplanen i tråd med den avgrensning og definisjon av fagområdet som kreves, herunder vise tydelig hvordan tverrfagligheten ivaretas.

2.2.5 Undervisnings- lærings- og vurderingsformer

Studietilsynsforordningen § 2-2 (5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Presentasjon og vurdering

Universitetet redegjør i egenrapporten for at undervisnings- og læringsaktivitetene i *ph.d. i studier av profesjonspraksis* er organisert i forelesninger, studentpresentasjoner og seminaraktiviteter med tilhørende tilbakemeldinger og diskusjoner. Innleverte obligatoriske arbeider knyttet til eget forskningsprosjekt benyttes aktivt i undervisnings- og læringsaktivitetene, som foregår ansikt-til-ansikt eller gjennom digitale plattformer da doktorgradskandidatene har sine arbeidssteder på ulike campuser.

Ph.d.-graden bedømmes på grunnlag av:

- vitenskapelig avhandling
- gjennomføring av opplæringsdelen
- prøveforelesning over oppgitt emne
- offentlig forsvar av avhandlingen (disputas)

Det fremgår av emnebeskrivelsene at vurderingsformene i opplæringsdelen ofte er essay og andre obligatoriske oppgaver.

Alle doktorgradskandidatene har en individuell doktorgradsavtale som blant annet regulerer veilederens ansvar. Det er krav om at doktorgradskandidaten gir en kort presentasjon av prosjektet på minst ett internt seminar. Under institusjonsbesøket ble det påpekt at arrangementer i regi av forskningsgrupper er en arena for presentasjon av prosjekter, og at stipendiatene hadde gode erfaringer med dette. Videre er det krav til midtveiseevaluering og årlige fremdriftsrapporter som følges opp i doktorgradsutvalget.

Universitetet skriver i egenrapporten at doktorgradskandidatene forventes å delta på faglige arrangementer i regi av fag- og forskningsmiljøet knyttet til doktorgradsprogrammet. Aktuelle arenaer er midtveiseevaluering, ph.d.-seminar der doktorgradskandidatene forventes å ta en aktiv rolle i videreutvikling av studietilbudet og i eget prosjekt, fakultetsseminar, doktorgradsutvalg, forskningsgrupper, forskerskoler, forskningsseminarer, tekstseminarer, fag- og forskningsdager og skrivekurs. Det legges opp til undervisnings- og læringsformer som skal sikre faglig samhandling mellom doktorgradskandidatene og mellom doktorgradskandidatene og fagmiljøet. Dette ivaretas gjennom at veileder har ansvar for å aktivisere sine doktorgradskandidater i aktuelle forskningsgrupper.

Det fremgår av *Årlig kvalitetsrapport ph.d. for 2018* at universitetet nylig har gjennomført en rekke tiltak som skal bidra til å styrke kvaliteten i doktorgradsprogrammet – også når det gjelder undervisnings-, lærings- og vurderingsformer. Under institusjonsbesøket kom det i samtalen med doktorgradsutvalget frem at utvalget vil foreslå tiltak for å styrke kontakten mellom doktorgradskandidater og mellom doktorgradskandidater og fagmiljø på tvers av fakultets- og campusstruktur for å bidra til å sikre et læringsutbytte som er tilpasset studietilbudet.

Rutinene med midtveisevaluering og fremdriftsrapportering med oppfølging fra doktorgradsutvalget sikrer fremdrift og gjør at universitetet kan iverksette tiltak som kan bedre doktorgradskandidatens forutsetning for å oppnå læringsutbyttet. Bredden av læringsaktiviteter som beskrives synes å være tilpasset læringsutbyttet for *ph.d. i studier av profesjonspraksis*, og det legges til rette for at doktorgradskandidatene kan delta aktivt i egen læring gjennom deltakelse i forskningsskoler, forskningsgrupper og andre læringsaktiviteter. Under institusjonsbesøket fikk komiteen klart inntrykk av at veilederne inkluderte sine stipendiater både i forskningsgruppene og i de faglige nettverkene de deltar i.

Komiteen vurderer det slik at doktorgradskandidatene følges opp på en god måte, blant annet ved at mange, men langt fra alle, deltar i forskningsgrupper. Komiteen vil anbefale institusjonen å formalisere hvordan doktorgradskandidatene skal involveres i forskningsgruppene, gjerne gjennom å utarbeide retningslinjer som konkretiserer omfang av fremlegg og responser.

Konklusjon

Ja, undervisnings-, lærings- og vurderingsformer er tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det legges til rette for at doktorgradskandidatene kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Kravene er tilfredsstillende oppfylt.

2.2.6 Kobling til forskning

Studietilsynsforskriften § 2-2 (6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Presentasjon og vurdering

Universitetet skriver i egenrapporten at det gjennom strategi og profilområder støtter opp under *ph.d. i studier av profesjonspraksis*. Gjennom målrettet satsing på kompetanseheving ved fakultetene har doktorgradsprogrammet bidratt til å utdanne forskere innenfor profesjonsfagene, og satsingen har slik vært med på å styrke fagmiljøet tilknyttet studietilbudet og til å forankre det ved fakultetene.

Universitetet viser til at *ph.d.*-seminar, forskerskoler, fakultetsseminar, doktorgradsutvalg og fag- og forskningsdager er eksempler på andre formaliserte arenaer der doktorgradskandidatene inngår som del av fagmiljøet og sosialiseres inn i et forskningsmiljø.

Det fremgår av egenrapporten at alle faste og midlertidig vitenskapelig ansatte, inkludert stipendiater, forventes å delta aktivt i en forskningsgruppe, og at i disse forskningsmiljøene møter stipendiatene andre profesjonsforskere og deres forskning. Komiteen kan ut ifra dokumentasjonen konstatere at stipendiater i større grad enn andre doktorgradskandidater er knyttet til forskningsgrupper. I alt deltar 22 av de 35 stipendiatene og 9 av de resterende 23 doktorgradskandidatene i forskningsgrupper. Ved institusjonsbesøket møtte komiteen stipendiater som var aktive i forskjellige forskningsgrupper under FLU og FSH, og de opplevde denne tilknytningen som nyttig i arbeidet med egen avhandling.

Det kom frem under institusjonsbesøket at deltakelse i forskningsgruppene er viktig for stipendiatene, og at veilederne ivaretar sine stipendiater på en tilfredsstillende måte. Studietilbudet synes dermed å

ha lagt godt til rette for forskningsaktiviteter. Likevel ble det også tydelig under besøket at det må gjøres en omfattende jobb for å sikre at de forskningsgruppene som doktorgradskandidatene deltar i, er relevante for, og kan bidra til, studietilbudet. Det kom også frem at doktorgradsutvalget hadde intensjoner om å styrke samarbeidet mellom forskningsgruppene, fakultetenes forskningsutvalg og doktorgradsutvalget.

Ut ifra dokumentasjonen kan det se ut til at de fleste som ikke deltar i forskningsgrupper har ekstern veileder, men at det finnes doktorgradskandidater som verken deltar i forskningsgrupper eller har ekstern veileder. I ph.d.-forskriften er det fastsatt at fakultetene og veilederne sammen skal sikre at kandidatene deltar i et aktivt forskningsmiljø. Det synes derfor å være behov for sterkere formalisering av hvordan dette kravet i forskriften ivaretas i forskningsgrupper eller på andre måter.

Ettersom det ikke er avklart hva som definerer og avgrenser fagområdet, og siden det heller ikke er klart hvilken rolle forskningsgruppene har i doktorgradsprogrammet, kan ikke komiteen vurdere hvorvidt koblingen til forskning er relevant for doktorgradskandidatene.

Konklusjon

Nei, studietilbudet har ikke relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Universitetet må sikre at forskningsgruppene eller de andre faglige arenaene doktorgradskandidatene deltar i, er relevante for studietilbudet.

Universitetet bør formalisere doktorgradskandidatenes tilknytning til forskningsgrupper.

2.2.7 Ordninger for internasjonalisering

Studietilsynsforordningen § 2-2 (7) Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og utviklingsarbeid.

Presentasjon og vurdering

Universitetet benytter internasjonale gjesteforelesere, sensorer og medlemmer av bedømmelseskommisjoner. Et stort antall tekster fra ph.d.-emnene er forfattet på engelsk eller andre nordiske språk enn norsk. Gjennom deltagelse i de nasjonale forskerskolene møter doktorgradskandidatene meritterte internasjonale forskere som for eksempel underviser og/eller deltar i workshops.

Av de 46 ansatte i fagmiljøet knyttet til *ph.d. i studier av profesjonspraksis* er det 18 som har internasjonal bakgrunn, enten ved at de har forskerutdanningen fra utlandet, eller ved at de har vært ansatt ved en utenlandsk utdanningsinstitusjon. Universitetet viser også at de ansatte deltar i ulike nasjonale og internasjonale nettverk.

Universitetet peker også på at en gjennomgang av utdrag fra avhandlinger og prosjektskisser viser at antall artikkelbaserte avhandlinger har økt, og at skjerpede krav i programmet gir forventninger om at vitenskapelige artikler i artikkelbaserte avhandlinger skal være publiserbare i internasjonale tidsskrifter.

Av dokumentasjon fremgår det at 8 av de 27 avhandlingene har et internasjonalt perspektiv, for eksempel ved at de er skrevet på engelsk. Under institusjonsbesøket fremkom det at noen av de siste stipendiatene som er tatt opp, skriver artikler på engelsk.

Universitetet fremholder at det er et potensial for å videreutvikle ordninger for internasjonalisering knyttet til *ph.d. i studier av profesjonspraksis*. Forslag til tiltak for å styrke internasjonaliseringen er nedfelt i en delstrategi for internasjonalisering og i en rapport fra doktorgradsutvalget om *kvalitetssikring av delt doktorgrad og utvikling av internasjonal forskning ved de nye fakultetene*.

Komiteen ser at det er pensumlitteratur på engelsk, at doktorgradskandidatene kan delta på internasjonale konferanser, og at det er åpnet for tildeling av midler øremerket til utenlandsopphold for stipendiater. Komiteen ser videre at universitetet benytter internasjonale gjesteforelesere, om enn i beskjedent omfang.

Det kan stilles spørsmål ved om universitetets ordninger for internasjonalisering er tilfredsstillende for at doktorgradsprogrammet skal kunne gjennomføres på høyt internasjonalt nivå, jf. kravet i studiekvalitetsforordningen § 3-3 (1). Den dokumenterte økningen i artikkelbaserte avhandlinger, engelsk som anbefalt avhandlingsspråk og økende internasjonal publisering i forskningsmiljøet samt ulike tiltak til støtte for slik publisering viser likevel en positiv trend som universitetet bør opprettholde og videreutvikle.

Komiteen ser at universitetets ph.d.-forskrift ikke stiller krav om at avhandlingen skal ha artikkelform. Komiteen mener imidlertid at dersom doktorgradskandidaten likevel velger å skrive avhandling i form av artikler, bør disse skrives slik at de er publiserbare i internasjonale tidsskrifter.

Komiteen viser til universitetets delstrategi for internasjonalisering og til tildelingen av strategiske midler, og noterer seg at universitetet i egenrapporten legger frem flere gode forslag til tiltak for å bidra til økt internasjonalisering.

Konklusjon

Ja, studietilbudet har ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og utviklingsarbeid.

Kravet er tilfredsstillende oppfylt.

2.2.8 Internasjonal studentutveksling

Studietilsynsforskriften § 2-2 (8) Studietilbudet som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.

Presentasjon

Det foreligger en rekke Erasmus-avtaler med avsnitt om ph.d.-mobilitet. Det er åtte avtaler som inkluderer ph.d.-mobilitet over tre måneder. Det fremgår av dokumentasjonen at det er flere avtaler ved FLU enn ved FSH. Stipendiatene kan benytte ansattstipend for å reise på undervisnings- eller studieopphold ved partnerinstitusjoner.

Universitetet viser i egenrapporten til at det settes av strategiske midler til utenlandsopphold for stipendiater og til finansiering av forskningsgruppene for internasjonalisering, publiseringsaktivitet og konferansevirksomhet, der doktorgradskandidatene også deltar. I 2018 ble det for eksempel lyst ut og tildelt midler øremerket utenlandsopphold med minimum tre måneders varighet. Flere av kandidatene har også blitt tildelt midler til utenlandsopphold gjennom for eksempel forskerskolene der kandidatene deltar. Komiteen ser at det er vist til slike eksempler ved forskerskolene NAFOL og PROFRES.

Det er mulighet for ph.d.-mobilitet gjennom Erasmus-avtaler, og stipendiatene kan benytte ansattstipend for å reise på undervisnings- eller studieopphold ved partnerinstitusjoner. Nord universitetet viser i dokumentasjonen til at det ikke har full oversikt over ph.d.-mobiliteten. Universitetet viser imidlertid videre til at i løpet av de siste fire årene har fire doktorgradskandidater fra *ph.d. i studier av profesjonspraksis* benyttet avtalene til å reise utenlands på kortere opphold. Fire kandidater har fått midler fra delstrategi internasjonalisering og én kandidat har fått stipend fra forskerskolen NAFOL for studentutveksling. Dokumentasjonen fra universitetet viser at flertallet av de utreisende tilhører FLU.

Det ble klart under institusjonsbesøket at det er flere stipendiater fra universitetet som reiser ut enn studenter fra utlandet som har opphold ved Nord universitet. Et klart mindretall av stipendiatene komiteen møtte, sa at de planlegger utenlandsopphold, mens de øvrige ikke planlegger slike opphold. Det ble også påpekt at flere doktorgradskandidater har familieforhold og arbeidssituasjoner som i liten grad åpner for utenlandsopphold – i alle fall opphold av noe varighet.

Det er komiteens oppfatning at selv om utvekslingsordninger formelt finnes, er disse i liten grad benyttet. Dette inntrykket bekreftes i egenrapporten, der universitetet peker på internasjonal utveksling for både ansatte og studenter som et strategisk satsingsområde.

Hvor faglig relevante de eksisterende utvekslingsordningene er, er vanskelig å lese ut av dokumentasjonen. Dette vil imidlertid avhenge av hvert enkelt doktorgradsprosjekts innretning, og doktorgradskandidatens ønske om å finne et miljø eller studiested i utlandet som oppleves relevant for eget prosjekt.

Konklusjon

Ja, studietilbudet har ordninger for internasjonal studentutveksling som er faglig relevant.

Kravet er tilfredsstillende oppfylt.

2.3 Krav til fagmiljø

2.3.1 Fagmiljøets kompetanse og dokumenterte resultater

Studiekvalitetsforskriften § 3-3 (3) Doktorgradsstudiet skal ha et fagmiljø med høy kompetanse innenfor utdanning og forskning. Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte forskningsresultater, inkludert publisering, på høyt, internasjonalt nivå, og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

Studietilsynsforskriften § 2-3 (5) Fagmiljøet tilknyttet studiet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

Presentasjon og vurdering

Oversikt over vitenskapelige publikasjoner viser 276 publikasjoner på nivå 1 og 46 på nivå 2 i perioden 2013–2018. Fordelt på ansatte tilknyttet programmet over hele perioden på seks år gir dette i overkant av én publikasjon i året per ansatt – noe som må betraktes som lavt. Det er store variasjoner. Noen kan dokumentere omfattende vitenskapelig publisering, mens andre ikke har oppgitt noen eller bare kan dokumentere et fåtall publikasjoner. Medlemmene av det nåværende doktorgradsutvalget bidrar med 89 av publikasjonene på nivå 1 og 17 på nivå 2. Den begrensede publiseringen på nivå 1 og 2 bør imidlertid ses i lys av en relativ omfattende produksjon av antall antologier (146) og monografier (31), som igjen er en etablert form for publisering av forskning i humaniora og samfunnsvitenskap.

Det fremgår av CV-ene for de ansatte at flertallet har publikasjoner i internasjonale tidsskrifter på både nordiske språk og engelsk, og noen også på tysk. De siste årene har det vært en økende publisering på engelsk, særlig på internasjonalt nivå. Universitetet gjennomfører også tiltak for å øke de ansattes kompetanse og publiseringer. Komiteens vurderinger er at forutsetningene er tilstede for å oppnå et omfang og en kvalitet som på sikt kan sikre et høyt internasjonalt nivå.

Innenfor forskningsgruppen *Den praktiske kunnskaps teori*, som skal profilere studietilbudet, er bare 2 av 26 publikasjoner på nivå 2. De mest produktive forskerne innen denne gruppen bidrar imidlertid også i en annen forskningsgruppe med andre som kan vise til resultater.

Det fremgår av dokumentasjonen at forskningsgruppen *Yrkesutøverens kunnskapsutvikling i sykepleie og helsefag* er den gruppen som kan vise til flest publikasjoner av ansatte knyttet til doktorgradsstudiet – 41 på nivå 1 og 2 på nivå 2 samt 15 antologier og 2 monografier. Gruppen *CareLead* kan vise til 27 publikasjoner på nivå 1 og 7 på nivå 2. Innen gruppene *Den praktiske kunnskaps teori*, *Sykepleie i spesialisttjenesten*, *Læring i interaksjon* og *Performance and English Subject Teaching* er det også mellom 20 og 30 publikasjoner – de fleste på nivå 1. De som er med i *Kultur og dannelse* kan vise til 9 publikasjoner på nivå 1 og 10 på nivå 2. Forskningsgruppene *Physical education, activity and health*, *Pasientsikkerhet, dokumentasjon og informasjonsutveksling* og *Legemidler og legemiddelhåndtering* kan vise til mellom 10 og 20 publikasjoner – også her hovedsakelig på nivå 1. Forskningsgruppene *Musikklærerutdanning i utvikling*, *Nordisk litteraturvitenskap og litteraturdidaktikk*, *Folkehelse* og *Nordic Research Group for Children's Literature in ELT* kan vise til færre enn 10 publikasjoner fra ansatte knyttet til studietilbudet, og noen av disse kan ikke vise til noen publikasjoner.

I søknadene til FSH om tildeling av midler til forskningsgruppene skal forskningsgruppelederen vurdere hvorvidt gruppen er *nyetablert*, dvs. arbeider med prosjektutvikling, nettverksbygging og rekruttering, *godt etablerert*, dvs. publiserer jevnt, har søkt og fått ekstern finansiering, eller *toppforskningsmiljø*, dvs. hevder seg nasjonalt og internasjonalt. *CareLead* er den eneste gruppen der lederen selv definerer sin gruppe som et toppforskningsmiljø. Flertallet definerer seg selv som godt etablert, men det er også noen nyetablerte.

Det lave antallet forskningspublikasjoner blant relativt store deler av fagmiljøet kan ikke være tilfredsstillende for et studietilbud på doktorgradsnivå. Det er dermed heller ikke dokumentert at doktorgradsstudiet har et fagmiljø med høy kompetanse innenfor utdanning og forskning.

I doktorgradsutvalgets rapport til rektor fra 2017 om *kvalitetssikring av delt doktorgrad og utvikling av internasjonal forskning ved de nye fakultetene* ble det konstatert at selv om utviklingen med at stadig flere artikler blir skrevet på engelsk og publisert i internasjonale tidsskrifter, er resultatene foreløpig langt fra tilfredsstillende. Utvalget påpeker også at doktorgradens egenart gjør at det fortsatt må åpnes for å skrive monografier, selv om dette betyr færre publikasjonspoeng. Komiteen er enig i utvalgets vurdering, og anbefaler at det fortsatt legges til rette for at det publiseres forskning i både bøker og artikler på norsk eller andre nordiske språk.

Det fremkommer av fagmiljøtabellen at 6 av de vitenskapelig ansatte i fagmiljøet til sammen leder 21 prosjekter med ekstern finansiering. Oversikten over fagmiljøets nasjonale og internasjonale samarbeid viser at de fleste deltar i slike samarbeid, hvorav 33 deltar i forskernettverk. Videre har 25 erfaring som veileder eller opponent for doktorgradskandidater ved andre institusjoner – de fleste av disse også i utlandet.

Komiteen har også merket seg at enkelte vitenskapelig ansatte ikke har publisert verken på nivå 1 eller 2 i perioden, og komiteen stiller spørsmål ved om disse da bør veilede på doktorgradsnivå. Komiteen stiller videre spørsmål ved om det kan være relevant forskerkompetanse og forskning ved de to fakultetene som ikke er synlige i dokumentasjonen. Komiteen har bare opplysninger om forskningen til de som er med i fagmiljøtabellen, og som har en rolle i doktorgradsprogrammet per i dag. Det kan synes som om det er potensial for å dokumentere mer forskning enn det som fremkommer i egenrapporten. Dersom forskningen til de førstestillingskompetente i forskningsgruppene som ikke bidrar med veiledning av doktorgradskandidatene blir dokumentert, kan bildet se noe annerledes ut. Komiteen vil også tro at den satsningen på kompetanseoppbygging som har funnet sted, vil resultere i høyere kompetanse og økt publisering.

Komiteens vurdering er at fagmiljøet samlet sett ikke dokumenterer forskningsresultater på høyt internasjonalt nivå. Det synes imidlertid som flere av forskningsgruppene som til nå ikke har vært eksplisitt knyttet til programmet, publiserer i velrennomerte publikasjonskanaler. Som nevnt tidligere i rapporten forsker de vitenskapelig ansatte i fagmiljøet imidlertid primært monofaglig innenfor eget område, og ikke innenfor profesjonskunnskap i vid forstand. Det varierer i hvor stor grad publiseringen er på engelsk, men omfanget av engelske publikasjoner synes å ha et tilfredsstillende omfang.

Dokumentasjonen viser ikke tydelig hva som er forskningsresultater i samarbeid med andre fagmiljøer. Det er hyppigere henvisninger til nettverk og relasjoner enn til konkrete prosjekter, noe som indikerer at universitetet bør iverksette tiltak på dette punktet. Slik saken står nå, synes det ikke å

være tilstrekkelige forskningsresultater. Det er også vanskelig å bedømme hvilke resultater samarbeidsrelasjonene har ført til, men det synes likevel tydelig at fagmiljøet deltar i relevante nasjonale og internasjonale samarbeid.

Konklusjon

Doktorgradsstudiet har samlet sett ikke et fagmiljø med høy kompetanse innenfor utdanning og forskning som kan vise til dokumenterte forskningsresultater, inkludert publisering, på høyt, internasjonalt nivå, og til resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

Fagmiljøet tilknyttet studiet driver forskning og faglig utviklingsarbeid, men kan ikke vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

Kravene er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Universitetet må

- definere og avgrense området for doktorgraden og dokumentere høy kompetanse
- dokumentere forskningsresultater på høyt internasjonalt nivå med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for et doktorgradsstudium
- vise til resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt

2.3.2 Fagmiljøets dybde og bredde

Studiekvalitetsforskriften § 3-3 (4) Fagmiljøet skal ha dybde og bredde innenfor alle vesentlige deler av doktorgradsstudiet slik at doktorgradskandidatene kan delta aktivt i ulike faglige relasjoner og få innføring i ulike perspektiver.

Presentasjon og vurdering

I egenrapporten påpeker universitetet at doktorgradsprogrammet kjernerområde er *profesjonspraksis*. Institusjonen peker på at *området går på tvers av profesjoner og yrker, og utviser en høy grad av kompleksitet og flerdimensjonalitet, som fordrer tverr- og flervitenskapelige perspektiv med tilhørende metodiske ulikheter*. I egenrapporten hevdes det også at fagmiljøet har den faglige bredden og dybden som er avgjørende for studier i profesjonspraksis, og at den faglige bredden og dybden både går på tvers av profesjoner og fordrer flerfaglige vitenskapelige teorier og metoder. Selv om egenrapporten viser til områder og temaer som inngår i emnene i opplæringsdelen, kan komiteen ikke se at den gjør rede for hva som er de vesentlige delene av doktorgradsstudiet. Det fremgår av dokumentasjonen at det primært er vitenskapelig ansatte tilknyttet SPK som underviser i disse emnene. Under institusjonsbesøket fremkom det at det pågår et arbeid med å utvide emneporteføljen, og at også øvrige ansatte ved FLU og ansatte ved FSH ville få ansvar for de nye emnene som er under utvikling.

Av egenrapporten fremgår det også at for å sikre tilstrekkelig dybde i studier av profesjonspraksis, oppfordres fagmiljøet til fokus på økt ekstern forskningsfinansiering som muliggjør tilknytning av forskere med kompetanse på professor- eller førsteamanuensis nivå og med dokumentert solid kunnskap til og forskning innenfor doktorgradsprogrammet faglige kjernerområde profesjonspraksis.

Videre heter det at via *faggruppetilhørighet med ulike spesialiteter, som for eksempel grunnskoleopplæring, sikres det at doktorgradskandidatenes fagutvikling kan skje i skjæringsflaten mellom flere spesialiseringer.*

Universitetet påpeker at utvidelsen av den faglige bredden som har funnet sted gjenspeiles i temaene i avhandlingene. Hovedvekten av prosjektene er knyttet til fagområdene lærerutdanning og sykepleie- og helsevitenskap, men det er også avhandlinger innen andre profesjoner, som for eksempel politi og ingeniør. I tillegg er det publisert avhandlinger innenfor kunstnerisk virksomhet som drama og musikk. Det påpekes videre at ut over bredden i fagområdet dannes dybden i emnene gjennom tematiseringer av begrepet og fenomenet *profesjonspraksis* med ulike perspektiv, grunnspørsmål og fagvitenskap.

Universitetet skriver også:

Gjennom å delta på ph.d.-emne tilknyttet studier av profesjonspraksis, får doktorgradskandidaten innføring i en bredde av supplerende så vel som konkurrerende perspektiv på de tidligere nevnte sentrale temaene, med avtrykk fra forskjellige vitenskapelige disipliner og teoridannelser. Selve emnene og deres rekkefølge har som formål å gradvis øke både bredde og dybde. Emnedeltagerne dras aktivt med på samtlige emne[r]. Det arbeides eksplisitt med kandidatens prosjekt eller et deltema i prosjektet, som settes i relasjon til emnets innhold og perspektiver. De skriftlige eksamensoppgavene består i refleksjoner over selvvalgte temaer i doktorgradskandidatens prosjekt, med bakgrunn i emnenes innhold. Det gis individuell veiledning så vel som avsluttende tilbakemeldinger på kandidatens eksamensoppgaver. Ut over ph.d.-emnene tilbys fortløpende arrangementer og seminarer. Videre har alle kandidater også mulighet for å inngå i diverse forskningsgrupper og forskningsprosjekter.

Veiledere og doktorgradskandidater er fordelt på mange forskningsgrupper. Doktorgradskandidatene kan være tilknyttet flere forskningsgrupper, med mulighet til deltakelse i ulike faglige relasjoner og innføring i ulike perspektiver. Selv om det ikke er avklart hvilken rolle forskningsgruppene skal ha for programmet, gir det en antydning om hvilke enkelte deler *ph.d. i studier av profesjonspraksis* kan bestå av. Oversikten over forskningsgruppene viser at det bare er forskningsgruppen *Den praktiske kunnskaps teori* som tydelig kan vise til bredde og dybde i sammensetning av vitenskapelig ansatte tilknyttet *ph.d. i studier av profesjonspraksis*. Disse ivaretar flere perspektiver innen *praktisk kunnskap* og er også de som primært underviser innen doktorgradsprogrammet.

Videre virker antallet forskningsgrupper som har med stipendiater og ansatte tilknyttet *ph.d. i studier av profesjonspraksis* stort i forhold til størrelsen på fagmiljøet, og noen av gruppene har få deltakere (se 3.3.2). Det er derfor usikkert om hver gruppe har en tilstrekkelig dybde og bredde som kan gi grunnlag for doktorgradskandidatens utvikling og innføring i ulike forskningsperspektiver.

Som tidligere påpekt er det også uklart hva som definerer og avgrenser doktorgradsprogrammet. Det er derfor ikke mulig å konkludere med at fagmiljøet har dybde og bredde innen alle vesentlige deler av doktorgradsstudiet.

Konklusjon

Nei, fagmiljøet har ikke dybde og bredde innenfor alle vesentlige deler av doktorgradsstudiet slik at doktorgradskandidatene kan delta aktivt i ulike faglige relasjoner og få innføring i ulike perspektiver.

Kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Universitetet må definere og avgrense området for doktorgraden og dokumentere at fagmiljøet har tilstrekkelig bredde og dybde innenfor alle vesentlige deler.

2.3.3 Stabilt og tilstrekkelig fagmiljø

Studiekvalitetsforskriften § 3-3 (5) Doktorgradsstudiet skal ha et fagmiljø som er stabilt og består av tilstrekkelig antall ansatte med professor- og førsteamanuensiskompetanse innenfor hele bredden av studietilbudet. Det skal gjennomføres en helhetlig vurdering av om fagmiljøet har tilstrekkelig antall ansatte for å dekke fag og emner og den veiledningen studiet består av. Fagmiljøet skal bestå av ansatte med relevant kompetanse. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt.

Studietilsynsforskriften § 2-3 (1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

Presentasjon og vurdering

Nord universitet skriver i egenrapporten at frem mot fusjonen i 2016 har fagmiljøet ved tidligere Profesjonshøgkolen blitt større og bredere gjennom en bevisst satsning. Ved fusjonen ble flere professorer og førsteamanuenser tilknyttet studietilbudet. Universitetet mener dette har gjort fagmiljøet mer robust og bidratt til nye perspektiver på profesjonspraksis. Det foregår en målrettet satsing på kompetanseheving ved fakultetene for å styrke forskningen, og det fremgår av dokumentasjonen at FLU i 2018 fikk tildelt 3 millioner og FSH 9 millioner av totalt 20 millioner kroner som universitetet hadde avsatt til kompetanseutvikling. Det påpekes i egenrapporten at doktorgradsprogrammet har bidratt med et økende antall forskere innenfor profesjonsfagene. Universitetet mener at det ved de to fakultetene over tid har utviklet seg et fagmiljø som er bedre rustet til å ivareta og sikre helhet i studieporteføljen.

Det understrekes i egenrapporten at doktorgradsprogrammet er forankret i et fagmiljø med høy utdannings- og forskningskvalitet som etter fusjonen har vært i sterk utvikling. Videre påpekes det at etter hvert som kandidatene ferdigstiller sine avhandlinger, vil fagmiljøet ytterligere forsterkes og ha et omfang som sikrer et høyt internasjonalt nivå. Det ble også synliggjort under institusjonsbesøk at flere av de vitenskapelig ansatte komiteen møtte, hadde doktorgrad i studier av profesjonspraksis.

Fagmiljøet tilknyttet *ph.d. i studier av profesjonspraksis* har 46 vitenskapelig ansatte i til sammen 26,3 årsverk. Universitetet opplyser at 23 av de 58 doktorgradskandidatene har en ekstern veileder – 5 som hovedveileder og 18 som biveileder. Det fremgår av fagmiljøtabellen at blant de 46 vitenskapelig ansatte er det 5 som er ansatt i II-stillinger.

Av de 46 vitenskapelig ansatte er 39 tilknyttet en forskningsgruppe. Det er 4 som er ansatt i II-stilling, 2 dosenter og 1 emeritus som ikke er tilknyttet noen forskningsgruppe. Totalt er 10 av de vitenskapelig ansatte og 4 av stipendiatene tilknyttet forskningsgruppen *Den praktiske kunnskaps teori*, mens de resterende 29 vitenskapelig ansatte er fordelt mellom 18 ulike forskningsgrupper, hvorav 15 grupper også inkluderer stipendiater.

Fagmiljøets størrelse synes å være tilpasset antall studenter, og det er tilstrekkelig antall veiledere for 58 doktorgradskandidater. Det er imidlertid vanskelig å si om fagmiljøet har en sammensetning som dekker hele bredden av fagene, emnene og veiledningen studietilbudet består av. Dette avhenger av hvordan universitetet definerer og avgrenser området for doktorgradsstudiet. Under institusjonsbesøket fikk komiteen inntrykk av det ikke er en enhetlig forståelse av hvilke områder studietilbudet består av. Da området ikke er definert og avgrenset, og det heller ikke finnes et omforent syn på fagområdets kjerne i fagmiljøet, er det vanskelig å vurdere om kravene til relevant kompetanse og stabilitet er oppfylt per i dag.

Nord universitet har satt i gang tiltak for å heve kompetansen til de faglig ansatte når det gjelder undervisning og veiledningsoppgavene, blant annet i form av professorprogram. Det tilbys også regelmessige veilederutviklingskurs for ph.d.-veiledere. Disse kursene har tidligere vært gjennomført som et samarbeid mellom Universitetet i Agder, Nord universitet og Universitetet i Stavanger. Ordningen videreføres fra 2019 som et samarbeid mellom Nord universitet og Universitetet i Agder, med kursholdere fra blant annet University of Surrey, UK. Kurset tilbyr kunnskap og ferdigheter som kvalifiserer deltagerne som veiledere for doktorgradskandidater

Professorprogram er et godt tiltak for styrke de faglig ansattes kompetanse. Veilederutviklingskurs er også et godt initiativ for å sikre veilederkompetansen blant disse. Nord universitet bør evaluere erfaringen med veiledningsutviklingskurset fortløpende. Å ha flere i II-stillinger kan også være et virkemiddel for å styrke kompetansen i fagmiljøet.

Konklusjon

Nei, doktorgradsstudiet har ikke et fagmiljø som er stabilt og består av tilstrekkelig antall ansatte med professor- og førsteamanuensiskompetanse innenfor hele bredden av studietilbudet. Fagmiljøet består ikke av nok ansatte med relevant kompetanse.

Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet har en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, og som er kompetansemessig stabilt over tid, men det har ikke en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

Kravene er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Universitetet må definere og avgrense området for doktorgradsstudiet og dokumentere at fagmiljøet har kompetanse som dekker de fag og emner og den veiledning studiet består av.

2.3.4 Kapasitet og rekrutteringspotensial

Studiekvalitetsforskriften § 3-3 (6) Institusjonen skal dokumentere at den har kapasitet og rekrutteringspotensial til å ta opp minst 15 stipendiater til doktorgradsstudiet i løpet av fem år etter oppstart. Institusjonen skal i tillegg sannsynliggjøre at den over tid kan opprettholde et doktorgradsmiljø med minst 15 stipendiater. Personer ansatt under ordningen nærings-ph.d. og offentlig sektor-ph.d., kan inngå i beregningen av antall stipendiater etter denne paragrafen og § 3-8 femte ledd. Minst åtte av stipendiatene skal ha hovedarbeidsplass ved institusjonen. Institusjonen kan i tillegg ta opp doktorgradskandidater med annen finansiering.

Presentasjon og vurdering

I egenrapporten skriver Nord universitet at rekrutteringsgrunnlaget til studietilbudet i hovedsak ligger internt i masterutdanningene i profesjonsfagene og blant egne ansatte universitetslektorer. Siden 2009 er flere av profesjonsutdanningene gjort om til mastergrader. Derfor hevder universitetet i egenrapporten at dette vil styrke rekrutteringen til doktorgradsprogrammet. Det vil i tillegg være et behov for å styrke kompetansen innenfor profesjonene disse utdanningene utdanner studentene til, og dette vil bidra til økt behov for forskning innenfor profesjonene.

Universitetet peker på at når første kull av master i grunnskolelærerutdanning uteksamineres, vil kandidater med denne bakgrunnen være en sentral målgruppe i den videre rekrutteringen til *ph.d. i studier av profesjonspraksis*. Innen sykepleie og helsevitenskap er det også et økende antall studenter som tar masterutdanning. Masterkandidater fra disse utdanningene vil kunne utgjøre et viktig rekrutteringsgrunnlag for doktorgradsprogrammet. Under institusjonsbesøket ble det dessuten pekt på at *master i praktisk kunnskap* er et viktig rekrutteringspotensial. Fra FSH sin side ble det fremholdt at alle fakultetets studietilbud – kanskje med unntak av tilbud innen farmasi – er relevante for doktorgraden.

Det fremgår av årlig kvalitetsrapport for *ph.d. i studier av profesjonspraksis* at særlig utøvere av kunstfaglige yrker viser stor interesse for programmet. Videre anses offentlig ph.d.-utdanning å ha et stort rekrutteringspotensial. Det fremgår også at alle de seks nye doktorgradsavtalene som ble inngått i 2018 var ved FLU, og at målet om ti nye avtaler ikke var nådd. Det ble under institusjonsbesøket opplyst at det i 2019 var inngått flere nye avtaler ved begge fakultetene.

Universitetet viser til at dette er et stort antall aktive stipendiater, og at det har vært lett å rekruttere disse. En oversikt over aktive stipendiater med opptaksår, prosjektittel, veiledere, finansieringstype og -kilde viser at det per i dag er 35 aktive stipendiater. Av disse har 5 opptaksår i 2018, 12 i 2017, 12 i 2016, 3 i 2015, 1 i 2014 og 2 i 2013. Det fremgår av øvrig dokumentasjon at det også er 23 aktive doktorgradskandidater som ikke er stipendiater. Oversikten over ferdig disputerte viser at det er 27 kandidater som har disputert i perioden fra det første opptaket i 2009. Av disse er det 8 stipendiater. Over en tiårsperiode blir dette til sammen 85 som er tatt opp til programmet, hvorav 43 er stipendiater. Universitetet opplyser at gjennomstrømningen har økt, og at den nå er på et tilfredsstillende nivå.

Universitetet viser videre til at det er langt flere enn åtte stipendiater som har sin hovedarbeidsplass ved institusjonen. Dette skyldes blant annet at *ph.d. i studier av profesjonspraksis* i stor grad har vært benyttet til intern kompetanseheving innen profesjonsutdanningene.

Strategisk arbeid knyttet til rekruttering har blant annet bidratt til tre offentlig sektor ph.d.-er og en nærings-ph.d. finansiert av Forskningsrådet, og universitetet viser til at det ligger et stort potensial for utvikling av offentlig sektor-ph.d. innenfor de kommunale, fylkeskommunale og statlige sektorene.

Det kom frem under institusjonsbesøket at blant annet leder av doktorgradsutvalget mener at det er nødvendig å gjøre fagområdet for *ph.d. i studier av profesjonspraksis* bredere for å sikre rekrutteringen til programmet. Samtidig er det viktig å styrke alle stipendiatenes integrering i miljøet rundt ph.d.-en. Leder av doktorgradsutvalget peker på at dette kan sikres gjennom styrking av fagmiljøet ved færre studiesteder, og ved at det organiseres samlende faglige og sosiale aktiviteter for stipendiatene.

Komiteen ser at *ph.d. i studier av profesjonspraksis* har et bredt rekrutteringsgrunnlag både internt, fra profesjonsutdanningene og egne ansatte som kompetansehevingstiltak, og eksternt fra andre utdanningsinstitusjoner nasjonalt og internasjonalt som tilbyr ulike profesjonsutdanninger.

Konklusjon

Ja, universitetet har dokumentert at det har hatt tilstrekkelig kapasitet og rekrutteringspotensial til å ta opp minst 15 stipendiat til doktorgradsstudiet i løpet av fem år etter oppstart. Institusjonen har kunnet opprettholde et doktorgradsmiljø med minst 15 stipendiat, og minst åtte stipendiat har fast arbeidsplass ved institusjonen.

Kravene er tilfredsstillende oppfylt.

2.3.5 Utdanningsfaglig kompetanse

Studietilsynsforskriften § 2-3 (2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Presentasjon og vurdering

Det fremholdes i egenrapporten at den utdanningsfaglige kompetansen er tilfredsstillende, og fagmiljøtabellen viser at over halvparten av de ansatte ved FLU har formell utdanningsfaglig kompetanse som praktisk-pedagogisk utdanning (PPU), master eller ph.d. i pedagogikk eller lærerutdanning. Det fremgår at 15 personer i fagmiljøet, hvorav mange ved FSH, har gjennomført veilederutviklingskurs.

Universitetet gjennomfører jevnlig veilederkurs i samarbeid med andre universiteter. Disse kursene tilbys på engelsk.

For å kunne være veileder stilles det krav til veiledningsutdanning eller til å ha vært biveileder for doktorgradskandidater. Veilederkurs er tidligere blitt gjennomført i samarbeid med tre norske læresteder, men fra 2019 gis den innen rammen av et internasjonalt samarbeid. Ved Nord universitet tilbys også et grunnkurs i universitetspedagogikk på 10 ECTS som er obligatorisk for nyansatte.

Universitetet har tilbud om deltakelse på professorprogrammer til førsteamanuenser og postdoktorer som er knyttet til doktorgradsprogrammet. Professorprogrammene har til hensikt å gi kollegial støtte i form av veiledning, mentorskap, seminarer og annen virksomhet som kan bidra til

kompetanseutvikling. Som ett av flere tiltak for å styrke programmet har doktorgradsutvalget foreslått etablering av veilederforum og tilbud om veilederkurs på doktorgradsnivå. I tillegg ønsker utvalget å sikre tilbud om veilederkurs på doktorgradsnivå til veiledere.

Fra og med våren 2019 er det innført årlige veiledersamlinger for å styrke kvaliteten i *ph.d. i studier av profesjonspraksis*. Universitetet nevner i denne sammenheng at det kan være aktuelt å gi veilederne et innføringsemne i fagområdet for å sikre at veiledere har forståelse for og innsikt i programmet.

En sterk forankring i vitenskap og egen forskning innen det området man underviser i, er en viktig forutsetning for relevant utdanningsfaglig kompetanse. Ut ifra dokumentasjonen synes fagmiljøet å ha slik forankring. Et spørsmålstejn kan imidlertid settes ved det begrensede omfanget av publisering blant noen av veilederne, og dermed mulighetene til å bidra til en vitenskapelig produksjon.

Det at grunnkurs i universitetspedagogikk er obligatorisk for nye veiledere, kan bidra til å styrke den utdanningsfaglige kompetansen både på individuelt og kollektivt nivå. De nye veiledersamlingene gir også gode muligheter til dette.

Med de tiltakene universitetet gjør for å styrke veileder- og forskningskompetansen, synes den utdanningsfaglige kompetansen til å drive veiledning på doktorgradsnivå å være tilfredsstillende. Forankringen i FLU bidrar også til å styrke den utdanningsfaglige kompetansen.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet tilknyttet studietilbudet har relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Kravet er tilfredsstillende oppfylt.

2.3.6 Faglig ledelse

Studietilsynsforskriften § 2-3 (3) Studiet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring- og utvikling av studiet.

Presentasjon og vurdering

Den administrative forvaltningen av doktorgraden er lagt til FLU, og programansvarlig er ansatt ved dette fakultetet. Doktorgradsutvalget er rådgivende organ for dekanene ved de to fakultetene, og prorektor for forskning har beslutningsmyndighet dersom dekanene er uenige om et vedtak. Programansvarlig deltar på møter med de to dekanene i etterkant av møtene i doktorgradsutvalget.

Det er et krav at programansvarlig skal ha en doktorgrad innenfor et relevant fagområde, og programansvarlig per i dag er førsteamanuensis med *ph.d. i studier av profesjonspraksis*. Frem til 2018 har programansvarlig vært leder for SPK. For å bidra til at fagmiljøet utenfor senteret får større eierskap til doktorgraden, ønsket ledelsen å bryte denne koblingen mellom senteret og doktorgradsprogrammet, slik at det ble oppnevnt en programansvarlig som ikke er tilknyttet senteret. Programansvarlig er medlem av doktorgradsutvalget.

På institusjonsbesøket ble både programansvarlig og sekretær for utvalget nevnt av stipendiatene som personer de kunne ta kontakt med. Stipendiatene ga imidlertid uttrykk for at de oppfattet

organiseringen av programmet som krevende. Med to fakulteter, SPK som står for mye av undervisningen, og et rådgivende doktorgradsutvalg var det ikke klart for dem hvor beslutninger blir tatt og faglige diskusjoner skjer

Doktorgradsutvalget for *ph.d. i studier av profesjonspraksis* skal i tillegg til programansvarlig, bestå av prodekanene for forskning ved de to fakultetene, minst to professorkompetente forskere fra hvert av fakultetene og én doktorgradskandidat fra hvert fakultet. Utvalget ledes fra våren 2019 av en professor ved FLU som også er prodekan for forskning ved fakultetet. Nestleder er professor ved FSH. Alle de vitenskapelig ansatte i utvalget kan vise til omfattende vitenskapelig publisering, men ikke alle innenfor profesjonsstudier.

Fagområdets avgrensning og eierskap til doktorgraden ble tematisert i samtaler komiteen hadde med doktorgradsutvalget. Utvalget ville styrke samarbeidet med forskningsgruppene og knytte disse sterkere til doktorgradsprogrammet og utvalget, og etablere arenaer for faglige diskusjoner for ansatte og doktorgradskandidater knyttet til studietilbudet. Utvalget ville også arbeide for å utvikle slike arenaer både i Levanger og i Bodø, for å legge til rette for et aktivt fagmiljø knyttet til doktorgraden på begge disse campusene.

Det fremgår av dokumentasjonen at dekanene ikke alltid har fulgt doktorgradsutvalgets anbefalinger. For eksempel ble beslutningen i 2016 om å ta bort emnet Den praktiske kunnskaps teori som et obligatorisk emne fattet av dekanene mot en enstemmig anbefaling. Utvalget har ikke fremstått som en arena for faglig utvikling av doktorgraden, men som et organ som forvalter fagadministrative oppgaver som opptak, midtveisevaluering, fremdriftsrapportering og kvalitetsrapportering.

Etter at SPK ikke lenger skulle være det organet som forvaltet doktorgraden, synes universitetet ikke å ha lyktes i å få til en ledelse og et fagmiljø med eierforhold til programmet. Dokumentasjon, blant annet en rapport fra 2017 fra doktorgradsutvalget om *kvalitetssikring av delt doktorgrad og utvikling av internasjonal forskning ved de nye fakultetene* bidrar til et inntrykk av intern uenighet i utvalget og av at doktorgradsutvalget ikke har vært forankret i et fagmiljø med eierskap til doktorgraden. Under institusjonsbesøket ble det tydelig for komiteen at de faglig ansatte som gjennom veiledning av doktorgradskandidater formelt sett er en del av fagmiljøet knyttet til studiet, ikke har utviklet eierskap til doktorgraden.

Det synes også som om FLU har større eierskap til doktorgradsprogrammet enn FSH. FLU har mer enn to tredeler av doktorgradskandidatene og står for alle de obligatoriske emnene som inngår i programmet. Komiteens vurdering er at universitetet må gjøre tiltak som gir en mer balansert forankring av doktorgraden, dersom det fortsatt skal være en tverrfakultær doktorgrad.

Doktorgradsutvalget ga uttrykk for at de har intensjoner om og planer for hvordan de skal involvere fagmiljøene på en slik måte at de knyttes tettere til studietilbudet. Nord universitet synes ikke å ha lyktes i å bygge en infrastruktur med møtesteder for faglige diskusjoner som kunne bidratt til fagutvikling. Det er mange interessenter representert, og det vil derfor være verdifullt om aktørene kan samles om en felles strategi for videreutvikling av studietilbudet.

Under institusjonsbesøket fremholdt ledelsen at det utvalget som nå er oppnevnt består av godt kvalifiserte medlemmer med bred forskererfaring, og at de har tillit til at utvalget bidrar til å samle fagmiljøet og videreutvikle doktorgraden. Verken doktorgradsutvalget eller ledelsen mente det var problematisk at dekanene kunne overprøve doktorgradsutvalget. Med et faglig tungt doktorgradsutvalg

med svakere kobling til SPK mente de at slik overprøving ikke var sannsynlig. Ledelsen var opptatt av å gi doktorgradsutvalget en sentral rolle, og at utvalget ville bidra til at ansatte som ikke er tilknyttet SPK, også får eierskap til doktorgraden. Dette innebærer at det må avklares hvilken rolle SPK og dets fagområde skal ha i den videre utviklingen av doktorgraden.

Komiteen anser det som krevende å forvalte en doktorgrad på tvers av to fakulteter med mulighet for å bli overprøvd av dekanene. Likevel anser komiteen valget av modell for faglig ledelse som en ikke optimal, men tilfredsstillende, løsning for et tverrfaglig doktorgradsprogram med den organisasjonsstrukturen universitetet faktisk har valgt. En stor utfordring for utvalget blir å bidra til å definere og avgrense fagområdet profesjonspraksis og herunder hvilken plass praktisk kunnskap har i dette. For at det skal kunne etableres en felles forståelse kreves et omfattende koordineringsarbeid og samtaler mellom alle aktørene og nivåene innenfor Nord universitet som har tilknytning til studietilbudet.

Konklusjon

Ja, studiet har en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.

Kravet er tilfredsstillende oppfylt.

Komiteen vil bemerke at Nord universitet bør forsikre seg om at doktorgradsutvalget har tilstrekkelige ressurser og støtte fra ledelsen i det omfattende arbeidet som vil være nødvendig for å samle et stort miljø spredt på to fakulteter og flere campuser, og for å utvikle et doktorgradsprogram som oppfyller alle kravene i studietilsynsforskriften og studiekvalitetsforskriften.

2.3.7 Ansatte i hovedstillinger og førstestillingskompetanse

Studietilsynsforskriften § 2-3 (4) Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professor- eller dosentkompetanse.

Presentasjon og vurdering

Fagmiljøtabellen viser at det er 46 vitenskapelig ansatte tilknyttet studietilbudet, hvorav 22 professorer, 22 førsteamanuenser og 2 dosenter. Tabellen viser at 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet utgjøres av ansatte i hovedstilling. Det er ikke definert hva som er de sentrale delene av studietilbudet.

Doktorgradsutvalget viser til at universitetet selv har satt kvantitative normer for fagmiljøet, slik at alle doktorgradsprogrammer bør ha minst 10 professorer og minst 10 førsteamanuenser, og at studietilbudet *ph.d. i profesjonspraksis* overoppfyller disse normene.

De 46 med førstestillingskompetanse bidrar til sammen med 26,53 årsverk. Av disse er 15,5 årsverk ansatte med professor- eller dosentkompetanse, og 12,38 årsverk er førsteamanuenser. Imidlertid er det én av professorene som har sluttet etter at dokumentasjonen ble lagt frem, mens to er emerita/emeritus. Andelen professorkompetente kan derfor bli kritisk.

For å styrke fagmiljøet knyttet til *ph.d. i studier av profesjonspraksis* er det i 2019 bevilget midler til seks nye stillinger på førstekompetansenivå med bred forskningserfaring. Det forventes at disse er ansatt i løpet av inneværende år, og under institusjonsbesøket ble det opplyst at det var pågående ansettelsesprosesser ved begge fakultetene. I tillegg har Nord universitet planer for et nystartet professorprogram og er i gang med å utlyse nye professorat knyttet til fagmiljøet.

Konklusjon

Nei, minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen, men det er ikke dokumentert om det er ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. Det er 50 prosent ansatte med professor- eller dosentkompetanse.

Kravene er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Universitetet må

- definere og avgrense området for doktorgradsstudiet og dokumentere kompetanse innen de sentrale delene av studiet

2.3.8 Deltakelse i samarbeid og nettverk

Studietilsynsforordningen § 2-3 (6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.

Presentasjon og vurdering

Universitetet viser til at det foreligger en rekke Erasmus+-avtaler og andre lignende avtaler og aktiviteter knyttet til forskerskoler, og at disse avtalene har lagt et godt grunnlag for langsiktige og stabile samarbeid og nettverk for fagmiljøet. Mange av avtalene synes høyst relevante for *ph.d. i studier av profesjonspraksis* ut ifra fagmiljøets forskningsinteresse og profesjonstilknytning.

Universitetet har lagt ved en oversikt over Erasmus+-avtaler for begge fakultetene som omfatter både ansatte og studenter. Det er syv avtaler som også omfatter ph.d.-mobilitet. Av disse er seks knyttet til FLU og én til FSH. Alle forskere ved universitetet har i tillegg et personlig forskningsnettverk. Dette kan både doktorgradskandidater og øvrige studenter ha nytte av å bli involvert i.

Videre skriver universitetet at som nyetablerte fakulteter er det sentralt å videreutvikle eksisterende samarbeidsavtaler og å inngå nye. Samarbeidspartnere i praksisfeltet er viktige dialogpartnere for studiekvalitet og videreutvikling av studieporteføljen.

Universitetet har vedlagt en delstrategi for internasjonalisering som skal støtte opp om målene beskrevet i strategi 2020, og det at internasjonalt samarbeid på sikt skal bli en naturlig del av måten universitetets arbeidsprosesser innen kjernevirksomheten gjennomføres på.

Komiteen ser at fagmiljøets deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk er omfattende, og at det foreligger et høyt antall samarbeidsavtaler. Det er likevel ujevn deltakelse. Noen har et stort nettverk og ser ut til å ha stor nettverksaktivitet, mens andre har liten eller ingen slik aktivitet. Komiteen har merket seg at fagmiljøet er tilført seks vitenskapelige stillinger, og dette vil kunne føre til en styrking av relevant samarbeid.

Komiteen ser at det er et aktivt internasjonalt samarbeid også utover det nordiske samarbeidet, som er best dokumentert. En del av fagmiljøet deltar i bedømmelseskomiteer ved andre nordiske universiteter. Noen forskere inngår i felles nordiske eller internasjonale prosjekter og forskningssamarbeid som kan være relevant for studietilbudet. Det kan være vanskelig å bedømme hvor mye samarbeidet kommer studietilbudet til gode. Doktorgradskandidatene deltar i forskningsgrupper, og det kan forventes at det internasjonale samarbeidet inngår i disse gruppene. Komiteen viser til vurderingen i 3.3.3 der konklusjonen er at fagmiljøet ikke i tilstrekkelig grad kan vise til resultater av samarbeid. For at samarbeidet skal være relevant for studietilbudet, bør det foreligge slike resultater.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet tilknyttet studietilbud deltar tilstrekkelig aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.

Kravet er tilfredsstillende oppfylt.

Universitetet bør likevel arbeide for å utvikle mer samarbeid som gir relevante resultater for studietilbudet (jamfør 3.3.3).

2.4 Grunnleggende forutsetninger

2.4.1 Aktuelle krav i lov og forskrifter

Studietilsynsforskriften § 2-1 (1) Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.

Presentasjon og vurdering

Kvalitetssikringssystemet inneholder maler, prosess- og rutinebeskrivelser for gjennomføring av ph.d.-utdanningen ved universitetet. NOKUT har våren 2019 ført tilsyn med universitetets systematiske kvalitetsarbeid, og NOKUTs styre vedtok i styremøte den 25. oktober 2019 at *det systematiske kvalitetsarbeidet ved Nord universitet er tilfredsstillende*.

Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Nord universitet og utfyllende reglement for *ph.d. i studier av profesjonspraksis* regulerer ansvaret for, omfanget av, innholdet i, målsettingen for og opptaket til gjennomføring og avslutning av ph.d-utdanningen.

Forskriften regulerer alle vesentlige forhold for gjennomføring av et ph.d.-program ved et norsk universitet og ser ut til å være utformet i samsvar med rådgivende retningslinjer fra Universitets- og høyskolerådet (UHR).

De utfyllende retningslinjene for *ph.d. i studier av profesjonspraksis* ble fastsatt i 2009 og revidert i 2017. Retningslinjene er tydelige og gir etter komiteens vurdering et godt grunnlag for at studietilbudet kan gjennomføres på en måte som tilfredsstiller grunnleggende krav til utdanningskvalitet. Særlig utviklingen av opptaksregelverk, fremdriftsrapportering, midtveisevaluering og de tydelige kravene til avhandling er etter komiteens oppfatning sentrale elementer for å oppnå god utdanningskvalitet.

Videre har universitetet dokumentert at det er maler for midtveisevaluering, fremdriftsrapportering, vitnemål og Diploma Supplement. Både vitnemålet og Diploma Supplement beskriver studietilbudets navn, målsetting, innhold, omfang, læringsutbytte og organisering.

Konklusjon

Ja, aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter er oppfylt.

2.4.2 Informasjon om studietilbudet

Studietilsynsforskriften § 2-1 (2) Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.

Presentasjon og vurdering

Studieplanen inneholder en kort beskrivelse av studieprogrammet og opplæringsdelen, opptakskrav, læringsutbyttebeskrivelse, eksamens- og vurderingsordninger, aktuelle forskrifter og reglementer,

kostnader, utenlandsopphold/internasjonalisering og programevaluering. Det fremkommer at hovedveileder har et særlig ansvar for å introdusere kandidatene for relevante internasjonale fagmiljø.

På nettsiden www.nord.no finnes emnebeskrivelser med læringsutbytte for de emnene som tilbys i studietilbudet. Det blir informert om krav til fremdrift og fremdriftsrapportering i utfyllende retningslinjer for ph.d.-studiet. Videre finnes retningslinjer for vurdering av søknad om opptak og Nord universitets ph.d.-håndbok.

Det fremgår ikke hvilken rekkefølge de obligatoriske og valgfrie emnene bør ha i studieløpet. Ettersom ikke alle emnene tilbys hvert semester, kan løpene for dem som begynner i høstsemesteret, og dem som begynner i vårsemesteret, bli noe ulike. Hvis emnet Praktisk kunnskap og profesjonspraksis fortsatt skal være like sentralt i studietilbudet, bør universitetet anbefale kandidatene å ta dette emnet tidlig i studieløpet som en introduksjon til forskningsfeltet.

Komiteens vurdering er at universitet gir tilfredsstillende informasjon om studietilbudet.

Konklusjon

Ja, informasjon om studietilbudet er korrekt og viser studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.

Kravene er tilfredsstillende oppfylt.

3 Samlet konklusjon

På grunnlag av egenrapport med tilhørende dokumentasjon og opplysninger som ble gitt på institusjonsbesøket, konkluderer den sakkyndige komiteen med følgende:

Komiteens vurdering er at *ph.d. i studier av profesjonspraksis ved Nord universitet* ikke oppfyller kravene til akkreditering.

Følgende krav i studietilsynsforskriften er ikke oppfylt:

- § 2-2 (1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.
- § 2-2 (4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.
- § 2-2 (6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.
- § 2-3 (1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.
- § 2-3 (4) Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:
 - c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professor- eller dosentkompetanse.
- § 2-3 (5) Fagmiljøet tilknyttet studiet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

Følgende krav i studiekvalitetsforskriften er ikke oppfylt:

- § 3-3 (1) Institusjonen skal tilby utdanning og forskning på området for doktorgradsstudiet som har en høy kvalitet og et omfang som sikrer at doktorgradsstudiet kan gjennomføres på høyt vitenskapelig nivå. Institusjonen skal ha bredde i studietilbudet på lavere og høyere grads nivå innenfor området for doktorgradsstudiet.
- § 3-3 (2) Området for doktorgradsstudiet skal utgjøre en vitenskapelig helhet, og det skal være sammenheng mellom de enkelte delene studiet er satt sammen av.
- § 3-3 (3) Doktorgradsstudiet skal ha et fagmiljø med høy kompetanse innenfor utdanning og forskning. Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte forskningsresultater, inkludert publisering, på høyt, internasjonalt nivå, og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt.
- § 3-3 (4) Fagmiljøet skal ha dybde og bredde innenfor alle vesentlige deler av doktorgradsstudiet slik at doktorgradskandidatene kan delta aktivt i ulike faglige relasjoner og få innføring i ulike perspektiver.
- § 3-3 (5) Doktorgradsstudiet skal ha et fagmiljø som er stabilt og består av tilstrekkelig antall ansatte med professor- og førsteamanuensiskompetanse innenfor hele bredden av studietilbudet. Det skal gjennomføres en helhetlig vurdering av om fagmiljøet har tilstrekkelig antall ansatte for å dekke fag og emner og den veiledningen studiet består av. Fagmiljøet skal

bestå av ansatte med relevant kompetanse. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt.

Se 3.1 – 3.3 i denne rapporten for de sakkyndiges vurdering av de enkelte kravene som ikke er oppfylt.

4 Institusjonens uttalelse

Revidering av ph.d i studier av profesjonspraksis ved Nord universitet. Universitetets uttalelse til sakkyndig rapport

Viser til brev fra NOKUT datert 18.11.2019, inkludert sakkyndig rapport.

Nord universitet takker for en grundig og nyttig rapport. Rapporten gir et kritisk drøftende bilde av ph.d.-programmets utvikling siden akkreditering i 2009, og gir status for programmet ved revisjonstidspunktet. I rapporten beskrives også nødvendige tiltak for å imøtekomme kravene i studietilsynsforskriften og studiekvalitetsforskriften.

Nord universitet har ansvar for å utvikle ph.d.-programmet innenfor rammene av akkrediteringen både når det gjelder programmets innhold og kvalitet. Nord universitet vil allokere de ressursene som trengs til revisjonsarbeidet. Dette inkluderer også videre utvikling av fagmiljøet og ivaretagelse av stipendiatenes interesser.

Rektor har et overordnet ansvar for ph.d.-programmet, og det videre arbeidet er forankret på dette nivået. Rektor leder en styringsgruppe med representanter fra øvrig rektorat og fakultetenes ledelse. Styringsgruppen skal sikre fremdrift og kvalitet i arbeidet med å svare ut sakkyndig rapport, og sikre at forskriftenes krav er oppfylt.

Det blir opprettet en vitenskapelig arbeidsgruppe med medlemmer fra Nord universitet, som rapporterer til styringsgruppen. Arbeidsgruppen får ansvaret for å svare ut sakkyndig rapport, og videreutvikle anbefalinger som er beskrevet i denne. Arbeidsgruppen vil arbeide i henhold til en detaljert prosjektplan. Innledningsvis skal arbeidsgruppen beskrive ph.d.-programmets fagområde både når det gjelder bredde, dybde og avgrensninger. Parallelt med dette arbeidet vil arbeidsgruppen også arbeide med å identifisere relevante medlemmer av ph.d-programmets fagmiljø. Fagmiljøet knyttet til programmet må møte forskriftskravene både til førstestillingskompetanse og anerkjent forskningsaktivitet på høyt internasjonalt nivå, samtidig som hele fagmiljøet samlet utgjør en faglig helhet. I prosjektplanen vil det også inngå en del som beskriver hvordan stipendiater, ansatte og eksterne samarbeidspartnere involveres for å sikre en god forankring.

Arbeidsgruppen vil jevnlig få faglig støtte fra en referansegruppe med både interne og eksterne nasjonale og internasjonale medlemmer. Doktorgradsutvalget, vitenskapelige ansatte og eksterne samarbeidspartnere vil være dialog- og høringspartnere i prosessen.

I revisjonsperioden vil Nord universitet drifte ph.d.-programmet i samsvar med gjeldende akkreditering fra 2009, og gjeldende forskrifter. Dette innebærer at universitet fortsatt vil ta opp nye stipendiater på programmet. Disse vil få veiledning av ansatte ved universitetet og bli tilbudt relevante kurs. Universitetet vil ved innlevering av ferdige avhandlinger utnevne en vitenskapelig kommisjon med eksterne medlemmer, som evaluerer og godkjenner stipendiatens selvstendige forskningsarbeid. Ved godkjent disputas vil universitetet utstede doktorgradsdiplom.

På grunn av kompleksiteten i arbeidet med denne revisjonen ber Nord universitet om å få inntil to år for å gjennomføre det nødvendige arbeidet.

Bodø, 06.01.2020

Hanne Solheim Hansen
Rektor
(elektronisk signatur)

5 Vedtak

Ph.d. i studier av profesjonspraksis ved Nord universitetet oppfyller ikke kravene til akkreditering av ph.d.

Nord universitet gis en frist til 13. februar 2022 til å dokumentere at kravene til akkreditering av ph.d. er oppfylt for *ph.d. i studier av profesjonspraksis*.

Vedtaket er fattet med hjemmel i

- Universitets- og høyskoleloven § 3-1, fjerde ledd, første setning
- Studiekvalitetsforskriften § 3-8, andre ledd

6 Dokumentasjon

18/06518-19 Dokumentasjon for revidering av *ph.d. i studier av profesjonspraksis*

18/06518-20 Tilleggsdokumentasjon til Revidering av *ph.d. i studier av profesjonspraksis*

7 Presentasjon av den sakkyndige komiteen

Inga Bostad er professor i filosofi ved Det utdanningsvitenskapelige fakultet, Universitetet i Oslo (UiO) og professor 2 på Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO). Hun var prorektor ved UiO 2009–2013 og viserektor 2006–2009, og har også vært direktør på Norsk senter for menneskerettigheter (UiO). Bostad var komitéleder for komiteen som vurderte det systematiske kvalitetsarbeidet ved Norges Handelshøyskole for NOKUT i 2018. Hun har erfaring som veileder for ph.d.-studenter og som medlem i bedømmelseskomiteer. Hun har flere nasjonale og internasjonale verv innen utdanning og forskning.

Kirsten Frederiksen er lektor og viseinstituttleder for utdanning ved Institutt for folkehelse ved Aarhus Universitet, hvor hun også har vært studieleder for to mastergradsprogrammer og leder for studieutvalget. Hennes forskning er innen vitenskapsfilosofi, helse og pedagogikk og utdanning. Frederiksen har erfaring som veileder for ph.d.-studenter og som medlem i bedømmelseskomiteer. Hun har flere nasjonale verv innen sykepleieres videreutdanning.

Hans Rystedt er professor i pedagogikk ved Det utdanningsvitenskapelige fakultet, Göteborgs universitet, der han også har vært studieleder blant annet for «Doctoral School in Educational Sciences». Forskningen hans er rettet mot forholdet mellom teknologisk utvikling og utviklingen av profesjonell kunnskap, med spesiell vekt på hvordan bygge bro mellom formell kompetanse og kompetanse som kreves i profesjonsutøvelse. Rystedt har erfaring som veileder for ph.d.-studenter og har vært biveileder ved flere institusjoner i Norge og Sverige. Han har også vært medlem av bedømmelseskomiteer både i Norge og Sverige.

Stephen Sirris er cand. theol, cand. musicae og har vært ph.d.-student ved VID, hvor han også er ansatt som studieleder for *master i verdibasert ledelse* og leder for Senter for verdibasert ledelse og

innovasjon. Sirris disputerte i oktober 2019 og hans avhandling utforsker ledelsen av profesjonsutøvere i kunnskapsorganisasjoner. I fagkretsen har han praktisk-pedagogisk utdanning, mellomfag i idehistorie, kandidatstudium i musikk og mastergrad i verdibasert ledelse.